

esperanto USA

The ELNA

Newsletter: News of the Language Problem and Esperanto as the solution

1991(4)

Making News This Issue

High Finance, Revisited

Some further editorial cogitations about financing ELNA. Is ELNA on the financial hot seat, or are we sitting pretty? And does "sitting pretty" mean the same thing as "resting on our laurels?"

See Page 2

How Are We Doing?

Every year, the Director of the Central Office prepares a report on the status of ELNA and its progress during the preceding year. Here's a preview of this year's report.

See Page 5

A Riddle Wrapped in an Enigma

Nikolai Stepanov gives us an exclusive overview of the fascinating history of the Esperanto movement in the USSR, now emerging from decades of near-silence.

See Pages 7-9

In This Issue:

Lots of Letters 10-12

All-California Esperanto Conference 13

Stub Your Toe on Language Recently? Join the Crowd! 15

And Much, Much More to
Delight and Inform You!

Quote of the Month

The Value of Esperanto

[Justice Keppel Enderby, a former Australian government minister and attorney-general, will be coming with Mrs. Enderby to the Esperanto courses at San Francisco State University this July. Here are some excerpts from a recent address to the Supreme Court of New South Wales.]

Recently I heard from a young Japanese Esperantist who had just returned to Japan after completing a two-year term in Australia doing post-graduate scientific work. Before his return he lunched with me and another Esperantist in my chambers. Writing in beautiful Esperanto, he described very eloquently his thoughts, how he could not escape feeling a for-

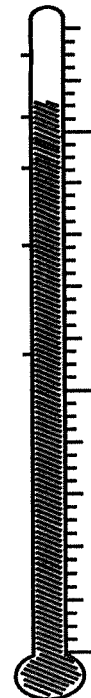
eigner during his stay in Australia, even though he had quite a useful capacity to express himself in English. He contrasted those feelings with his total absence of any feeling of "foreignness" when he was in the company of Esperantists. Esperanto somehow made him feel a little less Japanese and Australians a little less Australian. His letter was very moving.

Despite Esperanto's advantages and despite the world's need for it, its progress will probably continue at least for the foreseeable future to be a progress of slow growth. But the Esperantists ... will continue their unique form of access

daŭrigo sur paĝo 5

Our goal for 1991...	1150	
ELNA Membership 1990	1031	1000
ELNA Membership 1989	931	
ELNA Membership 1988	778	
ELNA Membership 1987	572	500

**Membership 1058
on May 31!**

EDITORIAL

EVEN HIGHER FINANCE

A couple of issues ago I raised some questions about long-term structural problems in the financing of ELNA. I did not expect a firestorm of response from the membership, and I was not disappointed. You can see the results in this issue's letter column. I'd particularly like to thank Ed Harler for his short but very positive reply.

From some verbal conversations I've had, it's become apparent to me that I didn't stress the *long-term* nature of these structural deficiencies strongly enough. Nor did I point out that their danger applies to a financially static organization, not necessarily to one that is financially *dynamic*.

How long-term is *long-term*? In his letter, Jonathan Pool mentions that ELNA is now a "half-million-dollar organization." This is an exaggeration, but not much of one. So if ELNA were to run a \$10,000 deficit every year for the foreseeable future, a rather simple-minded calculation will show that the organization would go broke in about half a century. A more realistic calculation, taking both inflation and declining interest income into account, would reduce that figure to about twenty years.

Which is all very hypothetical. ELNA is not running \$10,000 deficits. I haven't seen the final figures for fiscal 1991 yet—ELNA's fiscal year will end two days from now, as I write these words, and the final figures will only be available in time for the Congress in Raleigh—but as far as I can tell we're walking a tightrope between a small surplus and a small deficit. Which, for a non-profit organization, is as it should be.

Still, there will be inflation; few people today stop to think that the level of inflation of which the last two administrations have been so proud is the same one that panicked President Nixon into imposing short-lived wage-price controls in 1971. And eventually, without growth of our capital, our extra interest income will not cover our costs. Which leads us to the difference between a financially static and a financially dynamic organization.

A couple of years ago, a guest editorial in the magazine *Analog Science Fact—Science Fiction* described the attractions

of relativistic interstellar flight to the financially astute astronaut. Just stick your money in the bank, said the author, hop aboard a light-speed spacecraft, and, because of the time-contraction effect, you return a hundred years later, no older, to a capital that has pyramided because of compound interest. You end up rich and still young enough to enjoy it.

My reply, which was published, was that the rich don't get that way by letting interest pile up; inflation eats it up as fast as it accrues, until the whole system runs into an economic discontinuity such as the Great Depression and your entire capital gets gobbled up by a bank or S&L failure. The rich get that way by dynamically adding to their capital in a number of different ways—creating new wealth, selling junk bonds, sinking money in risky short-term but potentially high-yield investments.

ELNA is not terribly dynamic, financially speaking, but neither is it static. A decade ago ELNA was hobbling along with a capital of about \$40,000, if I remember correctly—less than the annual income of many of its members. Today, thanks largely to a legacy from Ella Gibson and also to a gift from John Massey, that capital has been multiplied tenfold. Furthermore, ELNA's members have shown great willingness to open their pocketbooks for programs with specific goals. The Steve Allen-Bill Harmon promotional videotape cost, if I remember correctly, some \$10,000 to produce; it was financed with donations. And then, only two or three years later, the original publication of the Richardson book (now in its second edition) was similarly financed by the membership. Most recently, a very limited campaign by Prof. Ron Glossop of Southern Illinois University (Edwardsville) to obtain funding for participation by a group of Hungarian Esperanto-speaking children in an international conference on gifted and talented education netted almost \$2,000—enough to pay for the journey for the entire class and, perhaps, create some interest in Esperanto among teachers of the gifted around the world.

I firmly believe that, with more than a thousand members, many of whom have

already shown themselves more than generous as far as Esperanto is concerned, over the next decade or so any losses we may suffer because of inflationary attrition will be more than made up—far more than made up!—through new influxes of capital.

Of course, we have to remember that "financially dynamic" is just a subcategory of "dynamic," unqualified. In his letter, Jonathan Pool suggests that ELNA is not dynamic enough; "we're not ... undertaking [bold protests, tough negotiations, and grand designs]." He is right. ELNA continues as it always has—providing its newsletter and a few other services to the members, selling books, answering information requests. Its budget does not permit it to do more. Example: it would be very nice to have display booths at this year's conferences of both the Modern Languages Association (San Francisco) and the American Council on Foreign Language Teaching (Washington)—and at conferences in future years. Showing the flag at the second organization might well have significant results in the foreign-language-teaching community some years down the road; a booth at the first would complement and support the work that members of the American Association of Teachers of Esperanto and the Esperanto Studies Association are already doing with their annual Esperanto seminar at the conference (and might help avoid the sort of negative publicity we received from last year's MLA meeting). But such booths cost on the order of a thousand dollars each; and ELNA simply doesn't have the extra money to budget for such matters without dipping into its capital. Publication of Dr. Peter Benson's *Comprehensive English-Esperanto Dictionary* falls into the same category: something we ought to be doing, but for which nobody has seemed to be willing to allocate the necessary up-front money.

My own feeling is that "financial dynamism" will follow as a corollary of a more generally dynamic approach to promoting Esperanto, even if that approach involves some initial financial investment in the movement. Does anybody out there agree with me?

Don Harlow

NEWSBRIEFS

Esperanto in the Media

Geoffrey Tomb, Staff Writer for the Miami, FL, *Herald* (Mar. 9, 1991), claims about Esperanto that “‘Universal’ language is a far cry from that” in an article that, despite interviews with Esperantists Rel Davis and Sergio Docal, is less than enthusiastic. Tomb mentions Esperanto’s 19th-century beginnings, but with respect to the 20th century concentrates on the relatively few Esperanto speakers in Florida, ignoring, for instance, the very large number of Esperantists only 90 miles away... (sent by Sergio Docal)

An Associated Press story, published by the Baltimore *Evening Sun* (Apr. 4, 1991), mentions the Norwich Jubilee Esperanto Foundation of Oxford, England, as one of the more unusual sources of available scholarships. (sent by Clarence Morey)

In a letter to the editor of the Oakland, CA, *Tribune* (Apr. 19, 1991), in response to a column on the upsurge of “tribalism” in the modern world, Donald J. Harlow mentions the Esperanto Club of Cluj-Napoca, Romania, as an example of “intertribal” cooperation, and that Club’s sister-group relationship with the League of East-Bay Esperantists.

The Christian Century (Apr. 24, 1991) carried an editorial by Martin E. Marty titled “Universally Particular,” in which Mr. Marty draws an analogy between the lack of interest in Esperanto shown by the members of the Modern Language Association, and the lack of interest in what he calls Cosmic Metaphysics. (sent by Gerard Capdevielle)

National Public Radio’s *All Things Considered* broadcast a report segment (Apr. 29, 1991) in which their reporter in Vienna interviewed people on the street about Esperanto, as well as Herbert Mayer of the Internacia Esperanto-Muzeo Wien, and concluded that no one speaks Esperanto and that English is the world language—although all interviews were conducted in German, except for one with an American tourist and...the

one with Herbert Mayer. (reported by Angela Harlow and Edna Stein)

James Collins, in an article in *Spy* magazine, reprinted in the San Francisco, CA, *Chronicle* (May 2, 1991), mentions Esperanto as one of a list of “great lapses of common sense through history.” (sent by Maya Kennedy)

Lawrence Toppman compares attendance at various parts of the Charlotte Film and Video Festival to “an Esperanto convention in South Dakota” in an article in the Charlotte, NC, *Observer* (May 3, 1991). (sent by Annette Greenland)

A letter by Donald J. Harlow to the San Francisco, CA, *Chronicle* (May 14, 1991) answers the comment by James Collins in the article mentioned above.

“El Esperanto ¿un nuevo resurgir?” es el título de un artículo muy bien escrito, que apareció en el número 1991/1 de *El Sol*, Revista Oficial de la Asociación de Maestro de Puerto Rico. En el artículo, escrito por el Dr. Tomás Sarramía, se describieron los temas “Qué es el esperanto?”, “El Dr. Zamenhof: apunte biográfico”, “Deseo de un idioma universal”, “Composición y antecedentes”, y “Actualidad del esperanto”. (enviado por Tomás Sarramía)

“The dangerous language: Loving beyond boundaries” is a full-page article by T. Geller about the gay Esperanto movement which appeared in the Cincinnati, OH, monthly *Nouveau Midwest*. Geller describes activity among gay Esperantists both abroad and in the United States. Sidebars give examples of gay terminology in Esperanto, constructed strictly from traditional roots, and addresses for ELNA and the Ligo de Samseksamulaj Esperantistoj. (sent by T. Geller)

From John L. Munschauer, in *Jobs for English Majors and Other Smart People*, chap. 7, “Brainstorming for Unusual Careers”: “Could you, by chance, become interested in Esperanto, the universal language? There are people who believe that

establishing a single language for everyone would avert worldwide misunderstandings and who have made the promotion of Esperanto their lifework.” (reported by Gerard Capdevielle)

Transition Mathematics, a Scott, Foresman book from the U. of Chicago School Mathematics Project, asks the student on p. 144: “What is, or was, Esperanto?” According to Gerard Capdevielle, who advised us of this: “This elated my niece, because a few months before this I began teaching her Esperanto. Now the whole class knows about it.” (reported by Gerard Capdevielle)

KOREKTOJ PRI LA ADRESARO

Pro komputila eraro en la C.O., du gravaj nomoj estis senintence ellasitaj el la listo de Dumvivaj Membroj de ELNA en la Listo de Membroj por 1991. La du mankantaj nomoj estas:

**Armin Doneis Sr.
Conrad Fisher**

S-ano Doneis dum multaj jaroj estis Estrarano de ELNA, kaj ankaŭ Ĉefdelegito de UEA. S-ano Fisher estis Sekretario de ELNA dum pluraj jaroj, kaj lastatempe postenas en la Internacia Societo de Amikeco kaj Bonvolo. Pro siaj gravaj kontribuoj al la Esperantomovado en nia lando dum multaj jaroj, ambaŭ samideanoj estas jam delonge Honoraj Membroj de la Ligo, krom tio, ke ili ankaŭ pagis al ĝi la kotizon por Dumviva Membreco. Al tiuj du honorindaj esperantistoj, ni sincere pardonpetas.

REGIONAJ KAJ FAKAJ RAPORTOJ

Esperanto-Agado en Usono

CALIFORNIA

La 24a Tut-Kalifornia Konferenco ("TKEK") okazis en bela Santa Barbara inter la 5a kaj 7a de aprilo 1991 kun 42 partoprenantoj. La temo "Esperanto en ŝanĝiganta mondo" evoluis per ses apartaj prelegoj/diskutadoj kun la subtemoj "science", "infaneduke", "lingve", "geografie kaj movade", "literature", kaj "reklame. Pli plenan raporton oni trovas aliloke en ĉi tiu numero. (komenco de raporto de William R. Harmon, el *La Orient-Ekspreso*, majo 1991)

Inter la 10a kaj 12a de majo 20 esperantistoj el la golfa regiono kunvenis ĉe la YMCA Point Bonita, en la Terkapo Marin, por festi la 12an Nordkalifornian Senkrokodiligan Semajnfino. La temo de la semajnfino estis "La Esperanta Gazetaro." Ionel Onet paroladis pri "Mortintaj sed senmortaj" literaturaj revuoj el la pasinteco; Don Coleman raportis siajn esplorojn pri lokaj klubaj bultenoj en Usono; Don Harlow diskutis eble 20 malmulte legatajn Esperanto-revuojn. En la vespero de la 11a oni prezentis mem-verkitajn skeĉojn, el kiuj la plej trafa estis tiu de la sinjorinoj: "Grupo da virinoj starigas edz-perantan organizon per Esperanto."

DISTRICT OF COLUMBIA

Maje gastis ĉe la Esperanto-Societo de Vaŝingtono Jadwiga Greger el Pollando, kiu jam pasigis kelkajn semajnojn en Usono sub la aŭspicio de konferenco organizita de la usona Departemento de Laboro, pri la rolo de virinoj en la t.n. Tria Mondo (la usona registaro evidente konsideras Pollandon "triamonda" lando). Oni invitis reprezentantojn de registaroj, privataj entreprenoj, kaj laborsindikatoj, kaj Greger reprezentis la nun mondfaman polan sindikaton "Solidareco". La principo estis, interŝanĝi ideojn, sed Greger raportis, ke la usonaj delegitinoj tro parolis kaj tro malmulte aŭskultis la eksterlandajn gastojn. La usonaninoj, ŝi diris, emis trudi siajn ideojn pri "virina liberiĝo" al la delegitinoj de aliaj landoj kie la aspiroj de

virinoj ne similas tiujn de Usono. La ESV montris al Greger diversajn vidindaĵojn de Vaŝingtono, ankaŭ la kvartalojn Adams-Morgan kaj Mt. Pleasant tuj post la tumultoj en tiuj kvartaloj. (raporto el *La Potomaka Esperantisto*, majo 1991)

Por la tria jaro Esperanto estis parto de la programo de la Plirapidigita Instrusistemo ĉe la elementa lernejo H.D. Cooke en Adams-Morgan. Mastrumas la programon Linda Satterthwaite kaj partoprenas 30 infanoj 10- ĝis 12-jaraj. D-ro Martha Flores volontulas dufoje semajne por instrui Esperanto. Tiun ĉi jaron la infanoj ankaŭ esploris pri landoj ĉirkaŭ la mondo kaj fremdaj kulturoj. Vizitis la klason en marto Timothy Ryan, kiu instruis al la infanoj pri Japanio kaj kiel skribi siajn nomojn kaj saluti unu la alian japanlingve. Emanuel Goutier, esperantisto el Haitio, pridiskutis sian landon kun la infanoj, li ankaŭ instruis kelkajn francajn vortojn. Ankaŭ Edward Peck, antaŭa usona ambasadoro al Maŭritanio, kaj Detlev Busch, germana kuracisto, vizitis la klason. Satterthwaite, kiu ricevis premion de la Publika Lerneja Sistemo de D.C. pro la programo, jam planas por la venonta jaro. La respondeculoj volas danki la lokajn esperantistojn kiuj subtenis ilin, inkluzive de Ed Ledzinski kaj Pilar Solis. Ili ankaŭ volas danki al Charlotte Kohrs el Kalifornio, estro de "Infanoj ĉirkaŭ la mondon", kiu sendis studmaterialojn, kaj Bonnie Parsons el Norda Karolino, kiu helpis plani kelkajn lecionojn. (raportis Martha Flores en *La Potomaka Esperantisto*, majo 1991)

NEW YORK

La 14an de decembro 1990, la Centro de Esploro kaj Dokumentado pri la monda lingvo-problemo (CED) kaj la Traduka Fakoj de UNO prezentis la 9an Konferencon pri Lingvo kaj Komunikado ĉe 777 UN Plaza. Dek unu parolantoj prelegis pri Content Analysis in International Perspective. La prelegoj, ĉiuj en la angla lingvo, estis interesaj kaj tuŝis multajn flankojn de la konferenca temo. Proksimume sesdek personoj partoprenis

la konferencon. La novjorka oficejo de UEA havis tablon en la konferenca salono kie oni povis trovi dokumentojn de CED kaj informon pri Esperanto. (laŭ raporto de Jim Medrano en *Novjorka Prismo*, Jan. 1991)

La 14an de decembro 1990 proksimume 40 personoj festis la naskiĝtagon de L.L. Zamenhof, la kreinto de Esperanto. Oni kunvenis en la Dag Hammarskjöld Salono sur la 12a etaĝo de 777 UN Plaza, de kie oni povis vidi panoramon de la Orienta Rivero kaj la UN-komplekson. D-ro Julius Manson paroladis pri la vivo de Zamenhof kaj rekomendis librojn. Li ankaŭ parolis pri persekutitaj esperantistoj afrikaj kaj pri rezolucioj de UNESCO pri Esperanto. Poste oni babiladis dum pli ol unu horo kaj kantis Esperante. Jim Medrano vidbendigis la feston, la paroladon de Julius Manson, kaj la gastojn kiujn intervjuis Nijl Blonstein. (laŭ raporto de Thomas Eccardt en *Novjorka Prismo*, Jan. 1991)

La UEA Novjorka Oficejo kaj la Novjorka grupo dissendas al diversaj instancoj, okaze de la Monda Tago de Sano (7a de aprilo) leteron kune kun la letero de d-ro Julius Manson, kiu aperis en la *New York Times* la 21an de januaro, 1989, pri problemo de interpretistoj okaze de la armenia tertremo. (raportis Rochelle Grossman)

Je la 74a datreveno de la forpaso de d-ro Zamenhof, dimanĉe la 14an de aprilo, Jack Burwell, ano de la Esperanto-Societo de Novjorko, paroladis pri "Language... Auxiliary Language... Esperanto" ĉe la Wilhelm-Bahaejo en Teaneck, NJ. La 90-minuta prezento estis parto de daŭra serio de ĉiusemajnaj klasoj por plenkreskuloj pri temoj rilataj kun la principoj de Bahaismo, ekz. la bezono por internacia helplingvo. Entuziasma reago rezultigis kelkajn petojn el la aŭskultantaro, ke oni venontjare paroladu pri la sama temo, kaj petojn, ke oni trovu instruiston kaj starigu Esperanto-kurson en la apudnovjorka regiono de New Jersey. (el *Novjorka Prismo*, majo 1991)

EL LA CENTRA OFICEJO

Kelkaj Rimakroj pri la Fiska Jaro 1990-1991

ELNA nun eniras novan fiskan jaron. Ĉiujare je ĉi tiu tempo la Direktoro de la Centra Oficejo, samkiel ĉiuj komisiitoj, devas prepari raporton por la Estraro kaj Kongreso de ELNA pri okazintaĵoj dum la pasintaj dek-du monatoj. En ĉi tiu artikolo mi mallonge diskutos unu-du statistikojn menciitajn en tiu raporto, plus aliajn kiujn vi eble trovos interesaj.

Membroj

Mi unue donu statistikojn pri la nombro de membroj. Je la 15a de junio pasintjare, kiam la tiama Direktoro preparis sian raporton, ELNA havis 1014 membrojn. Ĉi-jare, je la unua de junio, ELNA havis 1056 membrojn. Jen la ciferoj por 1991 ĝis nun:

Individuaj	membroj	555
65+	"	220
Junulaj	"	124
Dumvivaj/	"	116
Honoraj		
Familiaj	"	29
Subtenaj	"	14
Sumo		1058

ELNA gajnis 215 novajn membrojn en 1991.

(Rimarkindas, ke ELNA havas 124 gejunulajn membrojn. Ĉu iuj el tiuj junaj membroj volas restarigi la gejunulan sekcion de ELNA?)

La speciala kategorio "Friend of Esperanto" estas en sia dua jaro. La nombro de "Friends" estas preskaŭ la sama kiel pasintjare—ĝis nun 63 en 1991, kompare kun 70 en 1990. Kvankam tio estas malgajno, ni certe gajnos pli da "Friends" dum la venontaj semajnoj. Cetere, ĉi tiu kategorio estas sukcesa. Pluraj "Friends" de 1990 fariĝis membroj, kaj pluraj renovigis siajn membrecojn kiel "Friends".

Abonoj

Abonoj kreskegis dum la pasinta jaro,

eble pro la fakto, ke la antaŭa Direktoro kreis pli allogan informilon pri abonoj, kaj ankaŭ metis abonilon sur la ELNA/UEA-an aliĝilon. Ankaŭ mendoj de *La Jaro* kreskegis (pasintjare 38, ĉi-jare 150) pro la samaj kialoj, kaj ĉar ĝi estis reklamita en *ELNA Update*. Jen la 10 plej popularaj Esperantaj gazetoj por membroj de ELNA kaj la nombroj da membroj kiuj abonas ilin:

<i>Esperanto</i>	294
<i>Monato</i>	116
<i>El Popola Ĉinio</i>	102
<i>Heroldo de Esperanto</i>	85
<i>Juna Amiko</i>	72
<i>Kontakto</i>	46
<i>Fonto</i>	43
<i>Brita Esperantisto</i>	40
<i>Scienca Revuo</i>	38
<i>Lingva</i>	33

Entute, krom mendoj de *La Jaro*, la nombro de abonoj por ĉiuj gazetoj estas 904 por 1991. Pasintjare la nombro estis nur 515. Tio montras, kompreneble, ke multaj membroj de ELNA almenaŭ legas Esperanton sufiĉe bone por ĝui Esperantan gazeton. Kaj espereble tiuj abonantoj sentas sin—almenaŭ iomete—parto de la internacia Esperanta kulturo.

Ni verŝajne ofertas la samajn gazetojn ankaŭ en 1992, escepte de *Budapeŝta Informilo* (nun *Hungara Informilo*). Ni esperas oferti unu-du novajn gazetojn.

Malgajnoj

En du sferoj ELNA iom malgajnis. Libraj mendoj iom falis. Kial? Eble ĉar la libro-katalogo aperis iom malfrue, kaj aparta listo de lernolibroj ne aperis ĝis aprilo. Fakte, libraj mendoj en majo estis tre bonaj.

Informpetoj ankaŭ falis. En 1990 la Centra Oficejo ricevis 2399 petojn por informo pri Esperanto, sed en 1991 ĝis nun nur 1483. Tio ne estas bona, kiel mi

menciis en mia lasta artikolo. Unu el la plej gravaj taskoj por la CO en la venonta jaro estos interesigi pli da homoj pri Esperanto.

Cathy Schulze memorigis al mi pri unu rimedo por tion fari. Kiel ŝi diris, la nombro de membroj dum la pasintaj kvar jaroj kreskis i.a. ĉar pli da usonanoj eksciis pri Esperanto pere de artikoloj en vaste legataj ĵurnaloj kaj gazetoj. Kvankam tiujn artikolojn verkis nemembroj de ELNA, fojfoje ankaŭ membroj verkis artikolojn, kiuj kreis intereson pri Esperanto. Ekzemple D-ro E. James Lieberman verkis artikolon pri Zamenhof kaj Esperanto kiu aperis sub la rubriko "Doctors Afield" en *The New England Journal of Medicine* (5 nov. 1959), kaj alia artikolo lia aperis en *Clipper Magazine* (okt. 1973), la gazeto de Pan Am. Ellie Stein verkis artikolon por *Joyer Travel Report* (jan. 1973) pri siaj vojaĝoj per Esperanto. Ĉu aliaj membroj deziras verki tiajn artikolojn? Se jes, bonvolu sendi al la Centra Oficejo kopion de la publikigita artikolo.

Mike Donohoo
Direktoro, ELNA C.O.

daŭrigo de paĝo 1

to other cultures.

Hopefully, their inevitable progress will change government attitudes much as water alters the shape of rock over time. It will continue until—in the words of my American friend—the world wakes up and realizes the value of having an international language and takes the necessary action finally to give effect to Zamenhof's dream.

Reported in *SFERILO*, May 1991

ANONCOJ

[La rubriko Anoncoj enhavas diversajn reklametojn, petojn, ktp., kiuj estas diskonigindaj sed ne povas trovi lokon en alia rubriko. Nek ELNA nek la redaktoro povas promesi aŭ prirespondeci definitivan plenumon de io ajn promesita en anonco.]

Oni organizas kontaktejon edzigcele por solecaj geesperantistoj. La dezirantoj devas skribi al: **Borjana Vasilleva, P.K. 74, SOFIO-1220, Bulgario.**

La Dua Afrika Kongreso de Esperanto okazos inter la 27a de decembro 1991 kaj la 2a de januaro 1992 en Benino. Se interesus vin partopreni en ĝi, vi povos ricevi informon kaj aliĝilon de: **UEA Afrika Agado, p/a H. Bakker, Kastelenstraat 231, 1082 EG AMSTERDAM, Nederlando, tel. (31 20) 642 18 53.**

La konata pola vojaĝservo Esperantotur aranĝas turisman ekskurson al grandioza spektaklo: la septembra folklorfestivalo en **Notse, Togolando**. Oni ankaŭ faros flankekskursojn al najbaraj landoj Benino kaj Ebura Bordo. La vojaĝo okazos inter la 1a de septembro 1991 kaj la 15a de septembro 1991. Por informoj: **Esperantotur, ul. M. Skłodowskiej-Curie 10, PL 85-094, BYDGOSZCZ, Pollando, tel (48 52) 510005, telekso 562840 etur pl, telefakso (48 52) 415115.**

Sub aŭspicio de la Kultura Esperanto-Asocio okazos ĉismere la **Internacia Junulara Semajno** en Esztergom, Hungario, inter la 1a kaj la 7a de aŭgusto. La urbo Esztergom situas apud la rivero Danubo proks. 60 km-ojn nordokcidente de Budapeŝto. Okazos Esperanto-koncertoj, kino- kaj video-filmoj, pluraj konkursoj, ludoj, prelegoj pri la Esperanto-movado kaj ĝia perspektivo, tradicia balo, ekskursoj, folklorajtoj... Por aliĝilo kaj informoj: **Kultura Esperanto-Asocio, H-1675 BUDAPEST, Pk 87, Hungario, tel. (36 1) 1288 258.**

Oni okazigos **N.I.A. Esperanto Weekend** dum la 26a kaj 27a de oktobro en Lincoln, Nebraska. Gastprelegos Prof. Ron Glossop de la Universitato de Suda Illinois, Edwardsville. Interesitoj povos ricevi informon de: **N.I.A., RFD 1 Box 29, WILBER NE 68465, Usono, tel. (402) 821-2027.**

La **10-a Nord-Okcidenta Regiona Esperanto-Konferenco** okazos sabaton la 21-an de septembro, 1991, en la Holiday Inn ĉe Issaquah, en la ŝtato Vaŝingtonio. Tiu bela urbeto troviĝas dek mejlojn oriente de Seatlo. La kosto estis \$10 (antaŭ la 15a de julio) kaj \$12 (antaŭ la 15a de septembro). Vespermanĝo ĉe Holiday Inn kostos ekstras \$16. Ĉiuj esperantistoj estos bonvenaj. Por pli da informo, kontakti **Les Kerr, 10545 Woodhaven Lane, Bellevue, WA 98004, tel. (206) 455-3069.**

En Slavjanska instituto de preparo de "meneĝeroj" (specialistoj pri ekonomia administrado, merkatesplorado k.s.) **jus estas starigita Esperanto-fako**. La gvidantaro de la instituto projektas vaste uzi Esperanton en sia agado kaj pretas financi elspezojn. Jam komenciĝis koresponda instruado. Estas projektata diversflanka eldonagado. Do oni urĝe serĉas kontaktojn por eventualaj kontraktoj kun similaj organizoj dezirantaj uzi Esperanton, por kunlaboro en lernoprocedo, interŝanĝo de studentoj, komuna agado en la sovetia merkato k.s. Aktuala adreso: **Instituto de Meneĝeroj Esperanto-Fako, SU-343203 SLAVJANSK, Doneckoj obl, abon.jaŝĉik 10, Sovetunio, Rektoro de la instituto: PODDUBNIJ Fedor Ivanoviĉ, Estro de Esperanto-fako: MALACION Aleksandr Sergejeviĉ.**

En novembro 1989 dum kongreso okazinta en Marseille, Francio, **nia lingvo estis balote elektita kiel unu el la laborlingvoj de la verdanaro** ("Green Party"). La 2an de februaro 1991 en Lyons, Francio, okazis la tria kunveno de la francaj verdanaj esperantistoj. Unu el la decidoj estis, peti vian helpon: bonvolu sendi leteron en Esperanto por peti la uzadon de nia lingvo konforme al la baloto. Bonvolu direkti vian leteron al la jenaj adresoj: **Verdanaj eŭropanoj, 288 Bdo. Santa Germain, F-75007 PARIS, Francio; Francaj verdanoj, 50 str. Benoit-Malon, F-94250 GENTILLY, Francio; Ekologia asocio de verdanaj esperantistoj, 10 str. Sempel, B-7790 WARMETON, Belgio.**

Antaŭ unu jaro kaj duono, Rio de Janeiro Esperanto-Asocio organizis la inform-ekspozicion **UTINESPO-n** (Utileco Internacia de Esperanto) kiu estis en pluraj

urboj kaj ankoraŭ vojaĝas tra Brazilo. Nun, **AERJ planas ekspozicion pri infan-desegnaĵoj el la tuta mondo**. Tiu ekspozicio estus okazinta dum februaro de 1991, sed ni ne ricevis sufiĉan kvanton da materialo. Ĉar ni sukcesos akiri bonan lokon por montri ĝin nur se amaso da esperantistoj kontribuos, ni atendas vian partoprenon! Sendu infan-desegnaĵojn sur bona papero, ĉ. 20x30 cm., al: **AERJ, P.O. Box 840, BR-20001 RIO DE JANEIRO, Brazilo.**

Oni lastatempe aperigis serion de **poŝtkartoj pri la frutempa Esperanto-agado en Bjalistoko, Pollando**, la naskiĝurbo de L.L. Zamenhof. Sur la poŝtkartoj (kies eldonkvanto estas nur po 500 ekzempleroj) oni vidas la naskiĝdomon de Zamenhof, ties naskiĝatesto en la lingvoj jida kaj rusa, sinagogo en kiu preĝis lia familio, kaj aliaj dokumentoj kaj fotoj pri bjalistoka Esperanto-agado. Detalaj informoj haveblas de: **"Tomy", Box 351, 15-001 BIALYSTOK 1, Pollando.**

La urba Esperanto-Asocio de Tangshan en Ĉinio, kun 150 membroj, **serĉas alilandajn esperantistojn kaj Esperanto-organizaĵojn** por kunlaborado rilate sociajn, sciencajn, teknikajn, kulturajn, turismajn, ekonomiajn kaj komercajn celojn. Tangshan estas urbo apud la Bohaja Maro, proks. 260 km. for de Pekino, kun loĝantaro pli ol sesmiliono kaj jara industria produktado pli ol \$2 000 000 000-a. Por informoj: **Tangshan Esperanto-Asocio, 3 Hao Xin Xiang, CN-063000 TANSHAN, Hebei, Ĉinio.**

Jam tutmondan famon akiris la eksperimenta bazlerneja klaso de la **Fondaĵo Talento**, kie 12 infanoj ellernis Esperanton tiel, ke ili jam lernas kelkajn aliajn studobjektojn per Esperanto. Post du jaroj de Esperanto-lernado, la 8-jaraj infanoj komencos lerni (ĉi-septembre) la duan fremdan lingvon. Estus tre grave por la eksperimento kaj ankaŭ por la disvastigo de Esperanto, se la duan lingvon instruos al ili denaska parolanto de la koncerna lingvo—pere de Esperanto. Do ni serĉas instruist(in)on, kiu flue parolas Esperanton kaj povus instrui intense la anglan, francan, germanan aŭ hispanan lingvon al la infanoj dum almenaŭ du jaroj. Ni garantios por ŝi/li senpagan loĝadon kaj salajron sufiĉan por normalaj vivo kaj laboro en Hungario. Pedagogoj pretaj entrepreni tiun ĉi unikan taskon bonvolu urĝe skribi al la **Fondaĵo Talento, BUDAÖRS, Pf. 102, H-2041, Hungario; tel. (36-1) 153-7154 aŭ 173-3008.**

de N. Stepanov

[N. Stepanov, kiun legantoj de *Monato jam konas kiel NikSt—akrevida raportanto pri aktualaj aferoj interne de Sovetunio—ĉi tie kaj ekskluzive al Esperanto U.S.A. resumas por siaj usonaj legantoj pri la historio kaj nuntempa evoluado de la Esperanto-movado en sia lando. Opinioj esprimitaj de s-ano Stepanov pri organizoj kaj unuopuloj kompreneble estas propraj al li, kaj pri ilia valideco via redaktoro ne kompetentas juĝi.]*

Oni petis min fojfoje verki artikoletojn pri la sovetia Esperanto-movado por via revuo. Ĉu mi kapablas? Al mi ŝajnas, ke jes. Ja mi jam dum kelkaj jaroj preskaŭ profesie okupiĝas pri historio (kaj ankaŭ pri sociologio) de E-movado en la lando kaj eĉ verkis pri tio kelkajn artikolojn. Do, pro kio oni dubas? Nu, verdire, mi simple ne povas elekti, pri kio mi unue verku. Disaj faktoj, apartaj eventoj, kontraŭdiraj tendencoj, tute diversaj opinioj... (Vidu, ekzemple, *Esperanto*, 1989, n-ro 11, pp. 185-188). Tamen la plej grava, laŭ mi, estas tio, ke oni tute ne povos kompreni la nunan staton de E-movado en USSR sen trarigardo, almenaŭ skiza, de historio de ties evoluo. Pro tio mi komencas jene.

Ĉiu esperantiŝto certe scias, ke la Unua Libro unue aperis en 1887 en Varsovio—sur teritorio de tiama Rusia Imperio, Rusio, aŭ Ruslando, kiel oni tiutempe nomis ĝin, kiu siatempe ne nur estis la “naskiĝloko”, sed ankaŭ la “lulkorbo” de la nova socia movado, havante difinitajn tradiciojn kaj meritojn en ĝia evoluo. Interese kaj tute kompreneble, ke historio de E-movado en la lando (kiel sociokultura fenomeno) ĉiam proksime sekvis cirkonstancojn de socipolitika vivo kaj stato de socio mem.

Do, pro tio oni povus difini kelkajn ĉefajn, tute malsamajn periodojn en historio de evoluo de esperantismo en la lando: I. Antaŭrevolucia periodo de E-movado en Rusio (1887-1917); II. Postrevolucia periodo (konvencie: inter du mondaj militoj); kaj III. Nuntempa (aŭ

postmilita) periodo.

La periodoj fakte ne estis kunligitaj unu kun la alia kaj estis pli la rezulto de “radikalaj ĥirurgiaj operacioj”, de abrupta disŝiro, ol konstanta daŭrigo de tradicioj. Kaj en la E-movado, kiel en guto da akvo, respoguliĝas socipolitika vivo de la vasta landego.

Specifeco de la unua periodo, kiun oni rajte nomas la “rusa” (ĝis 85% el tutmonda esperantistaro tiutempe loĝis sur teritorio de Rusia Imperio), konsistis en tio, ke malgraŭ la reakci-despota reĝimo, ekzistinta en cara Rusio tiutempa, E-movado trovis en ĝi favoran grundon kaj disfloris en multaj centroj de la grandega imperio (precipe—en okcidentaj regionoj de ties eŭropa parto). La ĉefaj eventoj de la periodo: apero de la Unua Libro (1887), de unua adresaro de esperantistoj (1889, Zamenhof), de unua frazaro (1890, A. Grabovski), de unuaj rondetoj, kluboj, societoj (ekz. “Espero”—Peterburgo, 1892), eldonaĵoj (1905, Jalta), unua kaj dua tutrusiaj E-kongresoj (Peterburgo, 1910, Kievo, 1913). Karaktere, ke la humanisma ideo pri amikeco kaj interkompreniĝo inter popoloj, sur kiu baziĝas la movado (tiel nomata “interna ideo”), kaptis unuavice vastajn tavolojn de intelektularo de Rusio kaj, surmetinte sin sur ties batalo kontraŭ despotismo kaj obskurantismo de la reĝimo, rapide disvastiĝis tra la teritorio de la lando. Rusiaj esperantistoj dum la periodo faris multe ne nur por evoluo de la lingvo mem, kaj ankaŭ por evoluigo kaj konfirmado de la “interna ideo”. Ĝuste tio estis la kialo ne nur por la grandaj sukcesoj de la juna E-movado sed ankaŭ por la malsukcesoj kaj fiaskoj. Ĝuste la alta socia idealismo de unuaj esperantistoj kaŭzis ilian firman kunligon kun la movado de adeptoj de Leo Tolstoj. Do, E-movado dum la periodo estis ĉefe la movado de intelektuloj (kuracistoj, instruistoj, verkistoj), kiuj aspiris trovi en la lingvo—laŭ klarigo de Drezen—“certan ripozon de la nube griza socia vivado en la cara despotio”.

La dua periodo de la E-movado komenciĝis post Granda Oktobra Socialista revolucio (1917) kaj evoluis en la juna sovetia respubliko dum unuaj jaroj de sovetia potenco, dum jaroj de rekonstruo de popolmastrumo / ekonomio, dum jaroj de unuaj kvinjarplanoj—ĝis fino de la 30-aj jaroj. Sendube, la ĉefa “evento” de la periodo estis fondo kaj agado de Sovetrespublikara Esperanto-Unio (SEU, 1921-1938). Dum la periodo, sub kondiĉoj de konstruado de juna sovetia asocio, E-movado kreskis kaj rapide evoluis. Ĝi estis tre centrigita kaj iĝis unua vere organizita E-movado en la lando kaj ludis gravan rolon en socia vivo de la lando, en evoluo de ties kulturo, klerigado, scienco kaj tekniko, aligado de vastaj popolamasoj en procezojn de ekonomia, kultura kaj lingva konstruado.

En vicjoj de SEU estis ĉefe “socie proksimaj” personoj (kampanoj, laboristoj, ruĝarmeanoj). Tiel nomataj “socie fremdaj” personoj (“eksuloj” = eksburgoj, oficistoj ktp) estis tute “forpurigitaj” for de vicjoj de l’ Unio. Sendube, la periodo estis la plej grava kaj la plej eventrica ne nur por enlanda, sed ankaŭ por internacia organizita E-movado. En 20-aj kaj 30-aj jaroj sub gvidado de Ernest DREZEN (1892-1937) SEU estis grava faktoro en evoluo de E-movado en tutmonda skalo. Tamen iom post iom sub influo de interna politika kaj internacia situacio la organizita E-movado en Sovetio iĝis ĉiam pli ideologioza, pli politika, pli militista. Treege akriĝis batalo kontraŭ idistoj, neŭtralismo, sennaciismo, unuopuloj en vicjoj de sovetia E-movado. Fine de 20-aj kaj komence de 30-aj jaroj gvidantaro de SEU okupis ĉiam pli dogmajn, sektecajn poziciojn kaj fakte helpis (“sur sia tereno”) al Stalin konstrui kaj plifortigi la maŝinon de perforto kaj amasteroro, kies viktimoj ili mem poste fariĝis.

Grandegaj estis skaloj de reprezalioj kontraŭ sovetia esperantistaro: preskaŭ ĉiuj estis arestitaj, multaj el SEU-

estraranoj estis mortpafitaj kiel spionoj, sabotistoj, teroristoj, aliaj estis ĵetitaj en koncentrejojn kaj malliberejojn. Nur ege malmultaj travivis. Kaj dum preskaŭ 20 jaroj E-movado en la lando fakte ne ekzistis. (Pli detale pri tio oni povas tralegi el libro de U. Lins *La danĝera lingvo*, Bleicher, Gerlingen, 1988 / Moskvo, Progreso, 1990, kaj ankaŭ en *Sennaciulo*, 1990, n-roj 2 kaj 9.)

Dum postmilita (la *tria*) periodo pro rekonstruo de detruita per la milito ekonomio, pro polemiko (kun "partopreno" de I. V. Stalin mem) pri problemoj de lingva konstruo, kaj pro komenco de malvarma milito (vetarmado de nukleaj armiloj, fondo de NATO en aprilo de 1949 ktp)—kondiĉoj por renaskiĝo de E-movado en la lando estis tre malfavoraj. Nur post morto de Stalin (en marto de 1953) komenciĝis procezo de iom-post-ioma "degelo" de la "glacimonto"—la procezo de renaskiĝo de intereso pri Esperanto en Sovetunio kaj en socialismaj landoj.

Ĉefaj eventoj de la periodo: fondo de MEM en novembro de 1953 kaj demonstrado de la praktika uzebleco de Esperanto por celoj de pacbatalo; aliĝo de USSR al UNESKO (aprilo de 1954) kaj ties eliro el periodo de longa izoliteco/izoleco; oficiala partopreno en laboro de la 8-a (Montevideo, Urugvajo, decembre de 1954) Ĝenerala Konferenco de UNESKO, en laboro de UK-oj ktp. Kreskas intereso pri sciencaj problemoj de interlingvistiko kaj de esperantologio (fondo de sekcio pri interlingvistiko sub gvido de *Eŭgeno BOKAREV* [1904-1971]—fakulo pri kaŭkazaj lingvoj kaj esperantologio), pri praktika uzado de Esperanto en scienco kaj teknologio.

Tre malrapide renaskiĝis la organizita E-movado: nur en komenco de 1955 aperis unuaj anoncoj de E-sovetianoj en revuoj *Paco* kaj *Pacdefendanto*; en marto de 1955 aperis anonco de TASS (ŝtata informagentejo de Sovetunio) pri fondo en USSR de unuaj E-rondoj, kaj estis organizita unua "iniciativa grupo" (Litovio, majo de 1956) por kunordigo de E-movado en skalo de la tuta lando. Tamen certe la plej granda evento estis VI-a tutmonda festivalo de junularo kaj studentoj en Moskvo en aŭgusto de 1957, kiu estis turnopunkto en evoluo de la postmilita E-movado en Sovetunio.

Responde al petoj de eksterlandaj esperantistoj sovetia registaro decidis "prepari" propran "E-taĉmenton". Por la celo oni eĉ "importis" el Estonio unu maljunulon por instrui Esperanton al studentoj-volontuloj. Post la festivalo burokratoj "dankis" junularon kaj ordonis al ili reveni al siaj hejmoj kaj laŭeble plej rapide "forgesi" pri Esperanto. Tamen, jam ensorĉitaj per la zamenhofa "interna ideo", la novbakitaj esperantistoj ribelis kaj rifuzis sekvi la ordonojn. Poste la grupo iĝis kerno de organizita E-movado en la lando.

Rapide naskiĝis E-klubo en diversaj urboj kaj regionoj de la lando (ekzemple—Moskva Internacia E-klubo ĉe centra Domo de Medicinistoj, 1959), kiuj rapide unuiĝis en SEJM-on (Soveta Esperantista Junulara Movado). La lasta organizis multflankan laboron: ĉiujaraj E-tendaroj, E-klubo kaj E-rondetoj, aperigo de informbultenoj, tradukoj kaj originalaj verkaĵoj ktp. Oni aperigis plenajn "Rusa-Esperantan" (1966) kaj "Esperanto-Rusan" (1974, 1982) vortarojn. En 1962 ĉe SSOD (Unio de Sovetaj Asocioj de Amikeco kaj Kulturaj Ligoj kun Eksteraj Landoj) estis organizita Komisiono pri internaciaj ligoj de sovetaj esperantistoj.

Kajen marto de 1979 estis fondita ASE (Asocio de Sovetaj Esperantistoj). Dum 10 jaroj de sia ekzisto ASE ne sukcesis plenumi ĉiujn siajn taskojn pro burokratismo, konservatismo kaj pasiveco de ties multaj estraranoj. Verdire, oni suspektis, ke ĝi estis "organizita" ne por evoluigo de la movado sed tute male—por bridi kaj bremsi ĝin. Do, kvankam poiomete kreskante, la E-movado en la lando ĝenerale vegetis kaj stagnadis, ĝuste kiel la vivo mem.

Dum nuna periodo de "perestrojko kaj glasnosto" en la movado ekkreskis ribelfortoj—fine de 1988 el ASE foriris naciaj E-Asocioj de ĉebaltaj respublikoj (Estonio, Litovio, Latvio), kiuj renaskigis agadon de propraj (antaŭmilitaj) E-Asocioj. Ankoraŭfoje mi volus rememorigi pri granda simileco de vivo en la lando kaj de loka E-movado. Irante en la socio, perestrojko tute respeguliĝas ankaŭ en vivo de Esperantujo. Tamen, ofte la E-perestrojko malfruas kaj akceptas

karikaturajn formojn. Kiam en januaro de 1989 la E-popolo "ribelis" kontraŭ "ASE-burokrataro", elekstere tio montriĝis same "progresiva" kiel siatempe la Granda Oktobra Socialista revolucio, kiu eksplodis en la lando la 7-8-an de novembro (novstile) de 1917. Tamen, atentemaj okuloj jam tiutempe vidis, ke en la "ribeło" partoprenis la samaj personoj, kiuj estris ASE-on. La samaj eks-junuloj, kiuj siatempe (1956-1957) entuziasme fondis SEJM-on, kiuj pli frue propagandis pacon kaj amikecon, toleremon kaj interkompreniĝon inter (diversaj) popoloj, transformiĝis en ekstremistoj, ĝisostaj fanatikuloj, kiuj praktikas maltoleremon kaj eĉ malamom kontraŭ "malamikoj", kiujn oni tuj trovis inter siaj eks-kunlaborantoj. Estis tre interese rigardi ilin elekstere, kiam la grupeto de E-"ajatollahoj" ĵetis sin por dividi postenojn, "portfelojn" ktp. Blindigitaj pro la entuziasmo kaj pro la malamo, ili tute forgesis pri siaj celoj, kiel esperantistoj, tute masplikis la "internan ideon" de esperantismo kaj zorgis nur pri siaj ambicioj kaj personaj "profitoj", pri memkonfirmo, pri plifortigo de sia propra kulto.

Kaj kiel ofte okazas en vivo, neadon de unu ekstremismo oni ŝanĝis je mala ekstremismo; tamen, kiel oni nun tre bone scias, naturo de totalismo ne ŝanĝiĝas kune kun ŝanĝo de ties signo. Kaj nun oni povas vidi, kiel ekstendaranoj, kun granda peco de anarkiismo, transformiĝas mem en eĉ pli aĉan E-burokrataron (!), poresperantajn "fundamentalistojn" (fanatikulojn), kaj kvazaŭplurismo iĝas je fanatika maltoleremo al alipensado kaj al alikonduto. Viva E-agado transformiĝis je senĉesa baraktado en t.n. "organizaj problemoj", plejparte memfaritaj. Intrigoj, klaĉoj, kvereloj, malamo kontraŭ "burokratoj" de eksa (ASE (eĉ du jarojn post ties disfaliĝo), kontraŭ aliuloj, kontraŭ "fremduloj"—jen kion oni havis kiel idean bazon por varbi amikojn. Kaj ĉiujn ĉi kontraŭproduktajn "valoraĵojn" oni penis inokuli al novbakita esperantistaro.

Ĝuste kiel en la "ordinara" (eksteresperantista) vivo, tuj ekkreskis t.n. "centrofugaĵ" tendencoj. En E-kampo ili estis eĉ pli fortaj kaj eĉ akceptis pli karikaturajn formojn. Tuj ekaperis

memstaraj lokaj mikro-asocioj: en Baltio, en Belorusio, en Ukrainio (tie aperis eĉ du memstaraj kaj je certa grado antagonismaj asocioj: UREU—surbaze de KARE-klubo, kaj UkrEA—surbaze de klubo “Ora Pordego”, i.a. kun propraj informbultenoj), en Uralo, en Siberio kaj Malproksimoriento. En Kaŭkazo (inter Armenio kaj Azerbajĝano) iras vera milito, kaj ĉiu flanko varbadas aliancinojn de sia “justa afero”. Fakte en la situacio disfalo de la unueca movado estis tute natura. Lokaj organizaĵoj en diversaj regionoj tuj komprenis, ke ili havos neniun utilon de novnaskita SEU (kiel oni nomis sian novan organizaĵon anstataŭ disrompita ASE), kaj ĉesis fordoni siajn financajn rimedojn, kiel oni diras, “por nutri propran E-burokrataron”, pagi por ties eksterlandaj vojaĝoj ktp. Ili koncentris sian agadon lokanivele, des pli, ke por tio jam aperis realaj eblecoj. Kaj ĝuste kiel nun disfaliĝanta komunista partio, perdanta sian fincan subtenon, komencis konsumiĝi kaj sufokiĝi ankaŭ la organizita E-movado. Rezulte de la kurado de l’ eventoj, de la sektaneca konduto de “gvidantoj” ktp. de la movado, defalas ne nur novbakitaj sed ankaŭ malnovaj esperantistoj. Al ĉio ĉi aldoniĝas ankaŭ ankoraŭ unu grava (kaj malbona por la plua evoluo de E-movado en la lando) faktoro: post komenco de periodo de “perestrojko kaj glasnosto” (kiel ajn ili estu malsinsekvaj kaj kontraŭdiraj) antaŭ malluma kaj rigidiĝinta de malklereco kaj timo loĝantaro, subite aperis vasta elekto de agadkampoj, de sferoj por kreado, eblecoj por vojaĝi, labori ie ajn, legi, spekti ion ajn ktp. Kaj en tiaj kondiĉoj lernado de Esperanto (kiu antaŭ la periodo estis natura rifuĝejo por intelektuloj kaj alipensuloj) ĉiam pli multe iĝas “ekzotika” okupo, ol iam pli antaŭe.

Kaj tiuj estas tute objektivaj procezoj, kiuj malutilas al disvastigo de Esperanto (ĉar preskaŭ 95% el tiuj, kiuj volus veturi ekzemple eksterlanden por labori nun lernas anglan lingvon), kaj se oni ne komprenos tion ĝustatempe, E-movado en la lando (kaj ne nur en organizita formo) povas tute perdi sian perspektivon. Kaj senpasia statistiko klare montras tion: se en eksa ASE estis

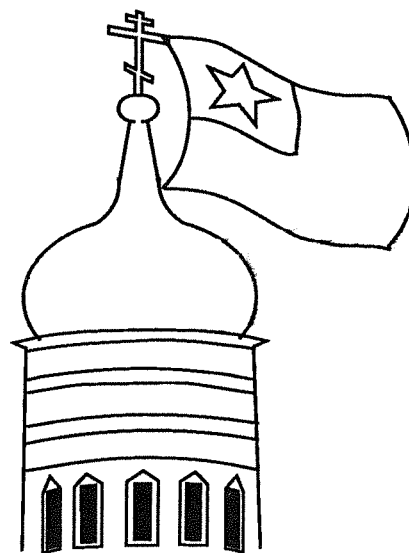
pli ol 200 E-klubo, do nun en SEU oni povas kalkuli 60-70 klubojn kaj ne ĉiuj volonte kaj ĝustatempe pagas kotizojn. Pro tio dum du pasintaj jaroj (1989-1990) oni povis aperigi nur tri numerojn de siaj informbultenoj (pliparte ruslingve), por kiuj oni ne sukcesis ĝis nun (meze de marto 1991) pagi, kaj kvankam nun oni povas tute simple kaj oficiale registriĝi kiel tutunia organizo, oni ne povas fari tion, ĉar por la registrado oni postulas grandan imposton—5000 rublojn, kio estas katastrofa por SEU-kaso. Por savi la fincan sanon de SEU oni lanĉis specialan fonduson “REGISTRIĜO”... Kaj SSOD ja havis monrimedojn (ankaŭ en t.n. “harda” valuto), dediĉita speciale por ASE-financado, kaj “pli malvarmaj kapoj” dum “historia” kunsido en januaro de 1989 (kiam oni disfalis ASE-on) sobre penis memoriĝi al “ebriigitaj pro libero” gesamideanoj ne konduki sin tiom infanece, sed vane... Nun oni rikoltas rezultojn de tiu ĉi senrespondeca konduto.

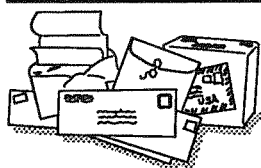
Fine de 1990 (la 21an ĝis 23a de decembro) en Moskvo okazis la 9-a landa kongreso de SEU. Estis reprezentitaj 56 el 70 kluboj-membroj de SEU. Multe da kunsidoj, multe da babilado kaj t.n. “organizaj aferoj”. Tamen, kvankam laboro de SEU-prezidio estis agnoskita kontentiga (laŭ mi, tute vane), tamen laboro de SEU-Estraro—tute ne kontentiga. Estis elektitaj novaj estraranoj, el kiuj nur kelkaj el malnovaj gvidantoj trafis novan Estraron. La novelektita prezidanto de SEU, *Viktoro Aroloviĉ* (naskiĝis la 9an de marto 1946, doktoro-kandidato de fizikaj-matematikaj sciencoj; esperantiĝis en 1966; individua membro de UEA ekde 1976; en 1970-74, 1976-79—vicprezidanto, en 1976-79—prezidanto de SEJM; en 1979-1989—estrarano de ASE; en 1989-1990—vicprezidanto de SEU), kvankam “eterna” estrarano de ĉiuj E-gvidorganoj, ne apartenas al ilia ekstremisma alo. Lin distingas kaj prudento kaj alta skrupulemo, kaj ankaŭ—adepteco al la “interna ideo” kaj ĝenerale al ideoj de “verda movado”. I.a., li en malnova prezidio respondecis pri varbado de individuaj membroj kaj la agadon oni pritaksis tute sukcesa, ĉar nun en SEU estas entute pli ol 400 individuaj membroj. En sia inaŭgura raporto li i.a.

diris, ke ... “Mia kredo estas, ke SEU estas bezonata kiel organizaĵo de sovetiaj esperantistoj, kiuj agnoskas, ke en la movado krom personaj, lokaj, fakaj, respublikaj interesoj ekzistas ankaŭ la tutlandaj, kaj identigas min kun tiuj interesoj. ... Certe la plej grava tasko de SEU por proksima tempo estas—registriĝi en Ministerio de justico kaj ricevi la rajton de jura persono. La oficiala bazo donos al ni multajn novajn eblojn por la agado kaj eĉ per si mem stimulos levi ties nivelon. ... Mi opinias tre grava sekvi la principon de politika neŭtraleco, nun fiksita ankaŭ en nia Statuto. SEU estas organizaĵo malfermita por ĉiuj esperantistoj, sendepende de iliaj politikaj orientiĝoj kaj ideologiaj konceptoj. Tial SEU, kiel tia, ne prenos starpunktojn pri problemoj ekster nia kompetenteco, kvankam ĉiu el ni kiel civitano kompreneble rajtas havi opiniojn pri ajnaj problemoj.

“SEU respektas memstarecon de respublikaj E-asocioj kaj pretas al partnera kunlaboro kun ili. Ni volonte serĉos kaj trovos komunajn interesojn kiel bazon de kunagado kun ĉiuj organizaĵoj, kiuj montros reciprokan pretecon kunlabori kun SEU ... Kun morala kaj finca subteno de niaj individuaj kaj kolektivaj membroj, kun kontribuoj de kunlaborantaj organizaĵoj ni atingi novajn norizontojn.”

Ni esperu, ke la proklamita politiko helpas cikatriĝi la vundojn de la lasta periodo kaj renaskigi la E-movadon en la lando.

LETEROJ

[Note: The letter column is a free-speech forum for members of ELNA. Views expressed are not necessarily those either of the editor or of the Esperanto League for North America, Inc.]

[Ankoraŭ pri terminoj.]

Mi legis artikolon de Doug [Portmann] en numero 1991(1) de *Esperanto U.S.A.* pri terminoj.

Komence, mi uzis malnovan libron de 1956 por lerni Esperanton. Mi opiniis ke ĝi estas malmoda libro, kaj ofte deziris pli da vortoj por esprimi delikatajn pensojn. Sed malrapide mi eksciis gravan ideon. Esperanto estas tre forta lingvo por la menso kaj por klara pensado. Ekzemple, d-ro Esperanto estus povinta doni al ni vorton por "future", futuro. Ĝi estus bona per regulo 15. Tamen ni malhavas futuron, sed estontecon! Mi opinias, ke por mi, Esperanto estas unue simpleco, potenco, kaj ŝpareco. Jen nia ŝpara, eta vortaro donas al ni grandan eblecon komuniki. Samtempe ĝi egaligas nin kun ĉiuj homoj kiam ni ne faras novajn vortojn anstataŭ uzi la ekkrakantan fulmon de Esperanta potenco. Ni devus nur uzi niajn ilojn akre. Ĝenas min vidi novajn vortojn kiam malnovaj radikoj ankoraŭ enhavas la potencon esprimi samajn ideojn.

En jaro 1965 mi vidis unuafoje aparaton por ricevi vetermapojn en milita ŝipo. Ni nomis ĝin angle "facsimile". Kial ni ne nomis ĝin Esperante same faksimililo? Ilo nomas la aparaton kaj faksimilo la utilon. Ambaŭ vortoj estis en la Unua Aldono al la Universala Vortaro, 1909. Nenio estas nova sub la suno! Ĉiuj faksimilaj apartoj ricevas bildojn el malproksimaj lokoj, do "tele" ne diras ion plu.

Amerika komerco amas malplenajn vortojn en reklamoj. Angle "laptop" estas tia. La sono de ...po...po plačas orelojn. (Kaj lokigas la aparaton apud ilia preferata korperoj.) Neniu uzas tiun ĉi aparaton sur la genuoj, sed eble en aviadiloj. La aparato estas nur eta, kaj facile portebla. Kial ni ne dirus komputileto aŭ *pakaĵkomputilo*? Ĉiuj esperantistoj en ĉiuj landoj komprenus tion ĉar temas pri tute bonaj malmodaj vortoj. Necesas nek esti sklavo de Madi-

son Strateto nek aldoni nian kulturon al mondujoj. Fakte ebleco porti ĉi tiujn komputilojn estas la efektiva kialo de ilia fabrikiĝo, ne nur ebleco uzi ilin en vojo.

Angla "pollutant" ne estas malfacila por esperantisto, ĉu? "Pollution" signifas malpurigon. Tio, kio faras malpurigon estas malpurigero, ĉu ne? Eble anstataŭe estus malpurigaĵo.

Ĉu efektive "black hole" estas truo? Esperante ni devas pensegi kaj cerbumi: kio estas ĉi tio? Kia estas ĝia interna ideo? Laŭ mi, truo estas traio, aŭ en io (tio estas, ĝi havas fundon). Mi vere ne scias, ĉu tiu fenomeno havas fundon aŭ alian flankon. Do mi konsentas, ke nigra faŭko aŭ kosma (unuigema) faŭko estas kaj pli bildema kaj eble pli preciza.

William P. Patterson

[Pri "black hole", eĉ en la angla lingvo tiu demando ne estas findecidita; oni foje renkontas la malnovan terminon "collapsar". (Cetere, kiam mi studis astrofizikon antaŭ 15 jaroj, oni klarigis al mi, ke mia "quasar" ĝenerale restas "QSO" en orienta Usono; do eĉ en unu lando de anglalingvujo, scienca terminaro ne estas tute unuigita.)

[Prof. Jonathan Pool, ELNA Board Member, offers his reactions to the editorial in 1991(2) and several other matters. This letter was also sent to members of the Board, and I have taken the liberty of omitting some sentences (marked by ...), particularly in the paragraph on "internal governance," that refer to the internal functioning of the Board.]

In his editorial in issue 1991(2) of *Esperanto USA*, Don Harlow asks basically whether we should spend down our capital to promote Esperanto now or conserve our capital so we can promote Esperanto later. This question neatly captures, I think, a fundamental choice we have been nibbling at but not confronting. After months of wondering about the same question, if not so coherently as Don Harlow has put it, I think I now have an answer that I'm ready to share with you.

My answer: **conserve our capital now, and keep conserving it until we know how to use it effectively. Then**

start spending it.

Why conserve now and spend later? Because our actions today are demonstrating that we have temporarily forgotten how to be effective, and until we learn again to be effective it's prudent to let our capital grow rather than waste it.

What is ineffective about our present actions? Mainly two things: internal governance and external promotion.

Internal governance (...) Having become a half-million-dollar organization, ELNA's initiation of an investment policy has become stuck in a rut, and whether it's a good or a bad rut is not being evaluated. (...) The operations of the central office seem to be unsupervised, and there is no agreement even on how they ought to be supervised. (...) Until we can decide who governs ELNA we should minimize its expenditures, husbanding resources for a time when we'll have our act together and be able to work as an effective team.

External promotion has become amateurish enough to confirm some of the worst stereotypes about Esperantists. *Esperanto USA*, though typographically improved, is in this respect just keeping up with every other interest group's newsletter. And it continues to appeal to a hobbyist, onlooker-type audience. It gives no evidence at all that ELNA is seriously planning to help make Esperanto the world's second language. And that's mainly because ELNA isn't. Don Harlow can hardly be expected to report bold protests, tough negotiations, and grand designs when we're not actually undertaking them. But, turning to *ELNA Update*, we have to conclude that it's worse yet. In a mere 4 pages, the last issue (1, 1991) contains at least 50 mistakes and inconsistencies in the use of the English language, including misspellings, punctuation errors, missing apostrophes, grammatical errors, incorrect translations, inconsistent capitalizations, inconsistent date formats, and inconsistent reference styles. (...) For my money, I'd rather have pure silence from the Esperanto ranks than a news sheet that makes us look like semi-literate bumpkins. In general, whatever people think of us, that's what they're going to think of Es-

peranto.

So, I am proposing that ... ELNA ... move soon into budgetary austerity mode, reducing expenditures especially on personnel and publicity; and the Board ... devote its main energies to reconceptualizing goals and reorganizing structures, soliciting input from the membership (with active participation of Esperanto USA), from sister associations, from UEA, and also from elements of the public that we would like to appeal to (i.e., a bit of "market research"). When we have reached a consensus on what we seek and how to organize ourselves to achieve it, we shall plan the next extroverted and more activist phase in our organizational life.

Jonathan Pool

[Regrettably, I'm not qualified to comment on matters having to do with internal governance, except to say that, based on my own (daily) observations, supervision of the Central Office is in fact more intensive today—perhaps too much more so!—than it has been in the past. About external promotion: it's unfortunate that Esperanto USA was included under this rubric since it is neither aimed at nor provided to non-members of ELNA, except for a few magazine-exchange recipients in other countries. As far as I can tell, the rather poor quality of the ELNA Update issue 1991(1) was a unique occurrence; but steps have already been taken to prevent a recurrence. Prof. Pool adds in his letter that he is considering an official proposal to go into what he calls "budgetary austerity mode," and I am sure that he would appreciate your opinions on the subject, either directly (1305 NE 43rd St. #710, Seattle, WA 98105) or through the pages of Esperanto USA.]

On your "High Finance" editorial: something of this sort should appear with greater regularity. I, personally, was not aware of many of the things you wrote about. My first suggestion would be to look into getting a grant from a foundation which favors education, language, etc. The Ford and Rockefeller Foundations come to mind, but they may be too demanding or too difficult to approach. There's a reference work on foundations (and others) which give grants. Try a library in the nearest large city; they should have a copy.

Check with the Account Representative at your main P.O. They may be able to give you information on how to save money on mailing stuff. (There's no cost

for this service.) Also check with United Parcel Service; some book orders may be handled at a lower cost.

Edwin C. Harler Jr.

[All good ideas; thanks, Ed! Certainly, someone should look into the question of grants; we've been hogtied for too long by total ignorance of the subject. Actually, the Central Office already uses UPS for a number of different types of book order.]

[Ni ricevis la jenan leteron direktitan el orienta Sovetunio al la jam ne ekzistanta Usona Esperantista Junularo.]

For-Orienta Asocio de Junaj Socisciencistoj kaj la vladivostoka esperanto-klubo "Pacifiko" estas interesigitaj pri interkontaktoj kun vi.

Ni estas pretaj jam ĉi-jare en konvena por vi tempo akcepti la grupon de viaj gesamideanoj (kvanto—ĉirkaŭ 20 personoj, aĝo—ĉirkaŭ 40 jaroj), kiuj interesiĝas pri problemoj de historio, arkeologio, etnografio, filozofio, sociologio, juro, ekonomio k.t.p.

En la programon de la estado eniros vizitado de arkeologiaj foslaboroj, muzeoj de historio kaj kulturo, naturaj memorajoj kaj rezervejoj de la provinco "Primorskij"; mara vojaĝo, renkontiĝoj kun junaj socisciencistoj kaj esperantistoj de For-Oriento. Laŭ interkonsento estas eblaj aliaj aranĝoj.

Loĝado kaj manĝado—en unu el eksterurbaj hoteloj. Pripago por la estado—laŭ interkonsento.

Aleksej Maksimec

Aleksandr Titajev

Far Eastern Association of Young Scholars

89, Pushkinskaya st.

Vladivostok, USSR

[Kia ŝanco! Junaj esperantistoj, kie vi do estas?]

[Ankoraŭ pri korespondado.]

Vian afablan leteron de 1990.09.01 mi bonorde ricevis kaj legis kun granda plezuro (jam sufiĉe delonge). Via organizo, la Esperanto-Ligo por Norda Ameriko, ricevis mian adreson de "Peace Links".

Vi afable ankaŭ skribis, ke vi volonte aperigos mian korespondanon en via nacia organo "Esperanto USA" en la rubriko "Volas korespondi". Vi ankaŭ informis min, ke eble anonco estos en n-ro 6 (1990) kaj ĝi venos al viaj anoj fine de oktobro.

Mi ege atendis respondojn, vi menciis,

ke eventualajn respondojn mi devus ricevi en decembro aŭ januaro. Sed bedaŭrinde ĝis nun mi ricevas nenion.

Mi pardonpetas mian insistemon, sed vi povas kompreni min, dum kelkaj jaroj mi vane provas trovi geleteramikojn en Usono. Mi esperas, ke via eldono, via revuo tamen helpos al mi.

Elena Avdik

pr. 40let Pobedy 70-72

SU-230026 GRODNO

USSR

[Mi klarigis al s-anino Avdik, ke ni ne povas garantii respondojn al korespondanoncetoj, pro kio mi uzis la esprimon "eventualajn respondojn". Oni devas tamen memori, legante la korespondopetojn en nia revuo, ke ĉiu persono en tiu rubriko efektive entuziasmas pri korespondado kun usonanoj. Problemo estas, ke lastatempe la nombro de korespondopetoj ege plimultiĝis; do usonaj korespondemuloj emas esti pli selektemaj. Se iu estas preta kontentigi la plurjaran deziron korespondi kun usonanoj de s-anino Avdik—"34-jara instruistino de historio, interesiĝas pri literaturo, kinoj, arto, historio kaj kulturo de diversaj popoloj kaj la problemoj de la ĉiutaga vivo"—jen denove ŝia adreso.]

[Dr. Thomas Goldman, an economist and former President of ELNA, is editor of the monthly *Ekonomia bulteno pri Usono*.]

Your analysis of ELNA's finances contains a serious defect which invalidates the entire document. It is entirely contained in the eleven words: "ELNA probably averages about 30% profit on the books it sells".

I gather that you mean by this that the Libroservo buys books at wholesale prices (when possible), adds an average 30% to the price (allowing for discounts), and sells them with a 10% charge to cover postage. That 30% is just what we call "gross mark-up". There is no attempt, and there never has been, to allocate the costs of labor and overhead, such as rent, as between the Libroservo and other activities of ELNA.

If costs were properly allocated in accordance with the usual standards of cost accounting, it would be obvious that the Libroservo is a money-losing operation, which is heavily subsidized from members' dues and the annual deficit in the capital account.

You know as well as I do that if it were not for storage space for books and work

space for packing and shipping them, ELNA would need only a fraction of the space it is currently renting. If it were not for the Libroservo, including ordering books, cataloguing, packing, unpacking, shelving them, and so forth, plus necessary bookkeeping, the League would require only a fraction of the labor hours it currently uses.

By overlooking all of these costs associated with the Libroservo, and talking as though they were just inevitable overhead to League operations, everyone can pretend that the Libroservo is returning a profit, and go on to moan about the sad financial state the League is in.

I suppose a national Esperanto organization like ELNA has to have at least a small bookselling operation. However, it should be considered essential to any rational discussion of finances that the subsidy to the Libroservo be recognized. It seems to me inevitable that in the end some way will have to be found to reduce the amount of that subsidy in order to put the organization's finances on a sound basis. I can conceive of several ways of approaching the task, but in the absence of cost-accounting analysis, it would be premature to go into that.

Thomas A. Goldman
[While I think, based on my own experience in the C.O., that you've quantitatively overestimated the costs of labor and space given over to the Libroservo, I also believe that you're qualitatively cor-

rect—which is why we refer to the Book Service, since it is, in fact, a subsidized service. My question would be: if we decreased the subsidy to the Libroservo (i.e., scaled the Book Service back), what would be the effects on other aspects of our operation? Would people be less inclined to learn Esperanto in the absence of a readily-available source of reading material? Would they see fewer advantages in becoming members of the League? I think that we have to look at the Book Service, just as everything else we do, in terms of its overall contribution to what we are trying to do, and not just in terms of its net cost when we consider it as an isolated system.]

Kion oni faru pri ŝajne nekuracebla problemo—ke la anoncetoj en la aliaj movadrevuoj estus ĝis 95% trompaj (“a ripoff”)? La anoncintoj plejparte ne respondas al miaj afablaj provletoj.

Aŭ ĉu aliaj kapblas verki pli allogajn, skribemigajn leterojn ol mi? Ĉu kelkajn mallogas mia “granda” (60) aĝo? Kion diras viaj legantoj pri ĉi tiu problemo?

Richard A. Earnhart
[S-ano Earnhart postskribe aldonas: “Bv publikigi oferton, ke mi pruntesendos E-o-librojn, kiel faradis Ernest Dodge en la 40-jaroj. Listo je peto. Mi bonvenigos ankaŭ kontribuantojn ĉar mia kolekto estas modesta.” Por interesitoj, la adreso de s-ano Earnhart estas: 405 Fry St., Denton,

TX 76201.]

[Edwin P. Grobe estas la redaktoro de la unujara esperantista novajbulteno Arizona Stelo.]

[Mi] anoncas starigon de nova ĵurnalisma entrepreno: *Arizona Suno*, kvaronjara esperantlingva kulturbulteno pri ŝtato Arizono, celante precipe internacian legantaron sed senpage disponebla ankaŭ al usonanoj je skriba peto al redaktoro. Anoncite per reklamo en *Monato*, internacia esperantlingva novaĵrevuo, la bulteno jam ricevis jarabonpetojn el 16 landoj.

La unua numero (printempa 1991), ankoraŭ havebla, enhavas artikolojn pri: la “ĉikana” literaturo en Arizono; arizonaj “neĝbirdoj”; la ĉiujara flegistina librobazaro de Fenikso; arizona minurbeto Tomboŝtono; kaj lingvokrizo sur arizonaj indianaj rezervejoj.

S-ro Jean-Claude Thumerelle, leganto de Belgio, nomas la bultenon “...utila partopreno al la proksimiĝo de la homoj.” Diras S-ro Jean Calamy de Francio: “Ĉiu el la kvin temoj pritraktitaj interesegis min.”

La adreso de la bulteno estas: 1620 North Sunset Drive, Tempe, Arizona 85281.

Edwin P. Grobe
[Se la entrepreno de s-ano Grobe bone sukcesos, eble jam temp' está por pripensi la eblecon de enesperanta revuo pri Usono por eksterlando. Gardu vin, El Popola Ĉinio!]

PASOJ

HARRISON

En la revuo San Francisco *Bay Guardian* (5a de junio, 1991) oni anoncis, ke konata komponisto kaj ELNA-ano Lou Harrison ricevis la ĉi-jaran “Lifetime Achievement Award”. Harrison, maturiĝinta en San Francisco, estas profunde influita de azia arto kaj muziko en sia junaĝo. Li studis kaj laboris kun John Cage, Arnold Schoenberg, kaj Henry Cowell; kaj kiel kritikisto por la New York *Herald Tribune*, li helpis

atentigi pri la komponaĵoj de Charles Ives, inter aliaj. Liaj propraj verkoj enkludas duopojn, triopojn, konĉertojn, suitojn kaj simfoniojn; certe multaj esperantistoj konas lian *La Koro-Sutro* (haveblan ĉe ELNA kasede kaj kompaktdiske). Laŭ la *Bay Guardian*, nova kolekto de liaj *3a Simfonio* kaj *Granda Duopo* devis esti ekvendata je la 11a de junio; ĉisomere li registrigos gamelanan muzikon far la grava java

komponisto Pak Ĉokro; venontjare oni registros reviziitan version de lia *4a Simfonio*; li nuntempe vendas ariojn por sia opero *Juna Cezaro*; oni komisiis lin verki kelkajn ceremoniajn pecojn; kaj li kaj lia partnero William Colvig helpas konstrui novan gamelanon por eksperimentarta komunumo en la usona Sudokcidento.

(San Francisco *Bay Guardian*, 5a de junio, 1991)

de William R. Harmon

[La jena artikolo unue aperis en la maja numero de La Orient-Eksproso, 12-paĝa monata bulteno de la Ligo de Orient-Golfaj Esperantistoj. La verkinto estas Ĉefdelegito de la Universala Esperanto-Asocio en Usono.]

La 24a Tut-Kalifornia Esperanto-Konferenco (a.k.k. "TKEK") okazis en bela Santa Barbara, Kalifornio, inter la 5a kaj 7a de aprilo 1991 kun 42 partoprenantoj. La temo "Esperanto en ŝanĝiganta mondo" evoluis per ses apartaj prelegoj/diskutadoj kun la subtemoj "science", "infaneduke", "lingve", "geografie kaj movade", "literature", kaj "reklame". Tiujn subtemojn traktis respektive Ralph Lewin, Charlotte Kohrs, Reginald Jadestrom, Bill Harmon, Ionel Onet kaj David Jordan. Por koncizigi ĉi tiun raporton mi menciis nur la plej trafikajn memorojn kiujn mi forportis el tiuj ses prelegoj/diskutadoj.

- Ralph Lewin per belaj diapozitivaj konvinkis nin, ke marbiologoj preferas elekti nur la plej paradizecajn mondopartojn por siaj esploroj; Ralph, ekzemple, elektis sudpacifikan edenon. Lia elokventeco konvinkis eĉ la plej dubemajn, ke tiaj vojaĝoj (pagataj de la universitato) necesas.
- Charlotte Kohrs refoje montris la efikecon de infanedukado en kaj per Esperanto, kiel ilo certigi la estontecon.
- Rejnaldo Jaderstrom interesveke

traktis la problemojn de nacilingvaj idiomaĵoj kaj la neceso de la uzo de nacilingvaj terminoj kiam mankas jam asimilitan Esperantan ekvivalenton. Se vi estus en Meksikeca restoracio en Esperantujo, ekzemple, precize kiel vi mendus Enchiladas, Chiles Rellenos kaj Guacamole flanko? Ĉu vi provus mendi "blankanleteron" bieron, aŭ "Carta Blanca"?

- Mi faris kondensitan raporton pri la movado ĉie en la mondo krom Usono, kun emfazo je Afriko kaj Azio kun la konkludo, ke Esperanto vivas kaj floras ĉiam pli mondwide.
- Ionel Onet, kun intima scikono de la Esperanta-literatura mondo, skizis la problemojn pri financo, prezoj, kaj daŭrigo de eldonado. Li rikoltis la plej grandan nombron de demandoj el la aŭdantaro post la prelegeto, kaj el tiu fakto oni povas konstati kiel grava estas la literaturo!
- David Jordan donis bonajn konsilojn pri kiel *ne* reklami Esperanton, kaj bonajn ideojn pri pli efikaj metodoj allogi la intereson de la publiko.

Sabato finiĝis per gaja bankedo, kiel kutime; kun montrado de Sindefenda arto el Koreio, Tai Kwon Do, kiun majstras Terenc Geoghegan (kiu poste ludis gitaron tutprofesie dum Gejl Lucas bele kantis— vere iuspeca renesanca viro, Terenc!); Ellie

kaj Lou Stein deklamis humoraĵojn; David Jordan deklamis al la feliĉa grupo la ĵusfaritan plej novan "fabelon" el la tempo kiam drakoj estis en la lando kaj gigantoj estis en Eŭropo, aŭ io simila, pri temo "vojaĝado"—espreble ĝi aperos en kolekto de tiuj fabeloj nun eldonata. Kaj la kutima aŭkcio donis bonaĉetojn al multaj kaj pli ol \$350 al la SFSU-fonduso.

La perdo de unu horo tiun noktomezon ne detenis multajn de dimanĉaj ekzamenoj 9 estritaj de Doroteo Holland-Kaupp) kaj ekskursoj en la urbo kun Roberto Burgess. Entute interesa kaj plaĉa TKEK, dank' al la efika laborado de la loka konferenc-komitato sub Doroteo: Roberto Burgess, Terenc Geoghegan, Gejl Lucas, Vivinjo Mets, Espero Smith, Irisino Willo, kaj Lionio L. Zanger. Je la komenco de la bankedo la grupo silente omaĝis al ĵusforpasinta samideano William Mets, kiu tiom laboris por Esperanto en pasintaj jaroj.

Dum la jaroj evidentiĝis, ke la neformala kaj pli intima etoso de TKEK-oj kondukas facile al la intersanĝo de ideoj kaj spertoj, kaj ke la partoprenantoj preskaŭ ĉiam inkluzivas la pli agemajn esperantistojn en la lokaj movadaroj. La semajnfino estas riĉa pro la renkontado de malnovaj samideanoj kaj la farado de novaj. Espereble multaj LOGE-anoj volos partopreni en 1992 en Sacramento, kien invitis ges-roj John kaj Winona Mathews la 25an TKEK-on.

EL LA LIBROSERVO

REE HAVEBLAS!

Dum certa periodo, pro diversaj kaŭzoj, la sube listitaj libroj ne estis haveblaj pere de nia libroservo. Por nia kontentigo, ili trovis denove sian lokon sur niaj bretoj atendante legantojn. Profitu la okazon, antaŭ ol la prezoj kreskos denove!

Kulturo kaj internacia lingvo de William AULD. Eesaro pri kulturo, lingvoj kaj, kompreneble, Esperanto, el la plumo de nia bardo. 1986, 119p. broŝurita. Brazilo. Kodo: KUL002, prezoj \$12.95 (nemembroj) / \$12.30 (membroj).

Lingvaj anguloj de Félicien

BARONNET. Jen alia helpilo por tiuj, kiuj volas plibonigi sian Esperanton. Mallongaj klarigoj kaj multaj ekzemploj faras el tiu ĉi libro utilan lemlon. 1990, 104p. broŝurita. Francio. Kodo: LIN005, prezoj \$4.75 (nemembroj) / \$4.50 (membroj).

Nesto de birdoj. Antologia volumo enhavanta literaturaĵojn (originalajn kaj tradukitajn) el la plumoj de verkistoj aŭ kaj esperantistoj el la urbo kaj regiono Haskovo, Bulgario. 1987, 238p. broŝurita. Bulgario. Kodo: NES001, prezoj \$14.25 (nemembroj) / \$13.55 (membroj).

Ruza Petro de Sava POPOV. Tradukis Koljo PANĈEV. Amuza legolibro pri la bulgara folkloro heroo.

Mallongaj rakontoj uzeblaj ankaŭ en la klaso. 1986, 118p. broŝurita. Bulgario. Kodo: RUZ001, prezoj \$14.25 (nemembroj) / \$13.55 (membroj).

Sankta Biblio, La. La malnova kaj la nova testamentoj en Esperanta versio. Bele presita kaj bindita eldono de la ĉefa libro de la kristanoj. 1988, 771+228p. bindita. Britio. Kodo: SAN002, prezoj \$18.50 (nemembroj) / \$17.55 (membroj).

VOLAS KORESPONDI

VOLAS KORESPONDI

Noto: Nomojn kaj adresojn ni prezentas dikliteraj; familiaj kaj urbaj nomoj estas MAJUSKLAJ. Komojn ni uzas por montri sangon inter linioj en adreso.

BRAZILIO

D-ro Ruy Celeste BERTOTTI, Caixa Postal 628, CEP 17001 BAURU-SP. 56-jara oftalmologo, kolektas poŝtmarkojn de Usono, Italio, pentrarto, birdoj, ankaŭ plenajn blokojn.

BULGARIO

Danail St. HRISTOV, BG-4002 PLOVDIV, st. "Ĉerniŝevski" 23 ap. 6. 20-jara viro, komencanto, pri ĉiuj temoj.

HUNGARIO

DOBOS Erzsébet, 1118 BUDAPEST, Rodostó u. 6. I/A 2/5. Virino, studas fremdultrafikon, volas interskribi pri la fremdultrafiko kaj Esperanto en la tuta mondo, interesiĝas pri ĉiuj temoj.

SZOPORYNÉ SZABO Piroška, H-9653 REPCELAK, József Attila u.32. 90 geknaboj, 10-13-jaraj, kun diversaj intereso (ekz. komputado, NIFO-j, dombestoj, muziko, sporto...), nepre respondos.

KAMPUĈIO

KHUON Pisith, Lycée Tol Kork, Class 9B, PHNOM PENH. 19-jara studento, por ekzerci la lingvon kaj trovi geamikojn tutmonde.

NEPALO

Rabindra ROY, Kha 2—783, KATHMANDU 2, Ombahal. 18-jara studento pri forstado, interesiĝas legi Esperanton, korespondi, ludi.

Narendra MANANDHAR, Kha 3-121, KATHMANDU 8, Chikan Mugal. 19-jara studento, interesiĝas legi Esperanton, korespondi.

Razen MANANDHAR, KHA 1-380 Khichapokhari, KATHMANDU-3. 22-jara studento de angla literaturo, fraŭlo, interesiĝas pri literaturo, ŝatas desegni, bildigi, karikaturi, kolektas poŝtmarkojn.

POLLANDO

Dariusz MALAJ, Abramowice Koscielne, PL-21-054 GLUSK. 21-jara studento de historio, el milita familio, interesiĝas pri literaturo, kino, aviado kaj armeo, povas skribi Esperante kaj angle.

RUMANIO

[(*) indikas, ke tiu venis el listo sendita de Vasile Albu.]

Amikeco trans limoj

***Daniel SANDU**, Alela Cocorilor 2 Bl. 21 Ap. 17 C. Traian, 1000 RM. VILCEA. 18-jara viro, kun ĉiuj landoj pri ĉiuj temoj.

***OANCEA Florin**, str. Urlea 40, 2400 SIBIU. 18-jara viro, kun ĉiuj landoj pri ĉiuj temoj.

***Roxana STAICULESCU**, str. Principala 36, 1036 PAUSESTI-MAGLASI, jud. Vilcea. 19-jara virino, kun ĉiuj landoj pri ĉiuj temoj.

***Laura MAZILU**, str. I. Creanga Bl. 1 sc. B Ap. 20, 5470 MOINESTI, jud Bacau. 19-jara virino, kun ĉiuj landoj pri ĉiuj temoj.

***Nicoleta STANA**, str. Donath 117 Bl. 01 Ap. 12, 3400 CLUJ-NAPOCA. 19-jara virino, kun ĉiuj landoj pri ĉiuj temoj.

***Razvan TURCU**, Craiovita Nona Bl. 15 Ap. 28, 1100 CRAIOVA. 19-jara viro, kun ĉiuj landoj pri ĉiuj temoj.

***Diana IONESCU**, str. Liacu Rosu 11 Bl. AP2 Ap. 15 C. Marasti, 3400 CLUJ-NAPOCA. 19-jara virino, kun ĉiuj landoj pri ĉiuj temoj.

***Georgeta MITRACHE**, str. Dorobantu C-tin Bl. 2A17 Ap. 6, 0500 SLATINA. 20-jara virino, kun ĉiuj landoj pri ĉiuj temoj.

***Mihaela BANUTA**, 0482 TIGVENI, jud. Arges. 22-jara virino, kun ĉiuj landoj pri ĉiuj temoj.

***OANCEA Angela**, str. Urlea 40, 2400 SIBIU. 23-jara virino, kun ĉiuj landoj pri ĉiuj temoj.

SOVETIO

[Korespondantojn el Sovetio ni lateble aranĝas laŭ la respubliko, el kiu ili venas.

(*) indikas liston senditan de Vlado

Romanov.]

Kazaĥio

DONĈENKO Viktoro, SU-466200 SEVĈENKO, 3°-3-316. 31-jara boristo, fraŭlo, interesiĝas pri rok-muziko, kolektas sondiskojn, multe sportas.

Rusio

Pavel FARTYŜEV, ul. Bograda 65-20, SU-660017 KRASNOJARSK. 13-jara lernanto, interesiĝas pri historio, geografio, filatelo, kolektas poŝtmarkojn, bildkartojn, monerojn kaj monbiletojn.

Maksim FJODOROV, p/k 20.703., SU-660017 KRASNOJARSK. 13-jara lernanto, interesiĝas pri sporto, numismatiko, Esperanta filatelo, kolektas papermonojn, poŝtmarkojn, monerojn, bildkartojn, Esperantajn poŝtmarkojn.

KRJUĈKOV Aleksandr, domo 4 loĝejo 100 str. 8 Marto, SU-692430 DALNEGORSK-4, Primorska regiono.

15-jara knabo, interesiĝas pri fremdaj lingvoj, programado de komputiloj.

***DEMENTJEV Dmitri**, SU-185014 PETROZAVODSK, Berjozovaja Alleja 25-112. 16-jara viro, kun samaĝuloj pri ĉiuj temoj.

Aleksej FEDJAEV, SU-606007 DZERJINSKO, Niĝgorodski regiono, d. 22 loĝ. 134. 16-jara viro, interesiĝas pri muziko, turismo, komputiloj, video ktp.

SIDORENKO Nataŝa, SU-676730 RAJĈEĤINSK, Amura regiono, Gagarina 6-71. 19-jara virino, interesiĝas pri vojaĝoj, sporto, kulturo.

Pavel kaj Elena SKIBA, SU-644116 OMSK, str. 7 Amurskaja 4. 23-jara instruisto pri juro kaj 20-jara bibliotekistino; li interesiĝas pri literaturo, ŝako, politiko, religio, vojaĝoj, Esperanto-revuoj kaj muziko; ŝi, pri psikologio, manlaboro, literaturo, vojaĝoj, religio kaj muziko.

***ROMANOV Vlado**, SU-185030 PETROZAVODSK, Kuzmina 39-3. 26-jara viro, pri la historio de Esperanto kaj la ideo de tuthomara unuigo, redaktas tajpan Esp-an semajnan gazeton "Samarano".

***SERGEJEV Alekseo**, SU-185006 PETROZAVODSK, Grigorjeva 1-35. 29-jara viro, pri ĉiuj temoj.

***KUBAĈIN Juri**, SU-186504 BELOMORSK-4, p.k. 4. 50-jara viro, kun radioamatoroj.

***DEMENTJEV Aleksandr**, SU-185034 P E T R O Z A V O D S K , Nojbrandenburgskaja 17-92. 63-jara viro, interesiĝas pri ekologio, emancipiĝo de la blinduloj.

***ŜĈERBAKOVA Marta**, SU-186431 pos. Kamennyj Bor, ul. Komsomoljskaja 31-5. 63-jara virino, kun samaĝuloj.

DEMĈENKO Evgenij, SU-241019 BRJANSK, Osoaviahima 3^ob-21. Pri ĉiuj temoj.

ARISTARHOV K. Ju, post fako 190000, LENINGRAD. Kolektanto, volas interŝanĝi diversajn filatelaĵojn, ankaŭ kolektas bildkartojn, poŝkalendaretojn, alumetetikadojn, bierajn-vinajn-cigaretajn etiketojn.

FEDOROVA Rita, SU-214020 SMOLENSK, ul. Rumjanceva d. 2/54 kv. 40. Ŝatas muzikon, sporton, turismon, kun esperantistoj 17-26-jaraj.

KOPLEVSKAJA Alla, SU-214020 SMOLENSK, ul. Rumjanceva d. 3 kv. 79. Ŝatas muzikon, sporton, turismon, kun esperantistoj 17-26-jaraj.

***TIMOFJEVA Nadejda**, SU-185005 PETROZAVODSK, L. Tolstogo 14-58. Virino, pri ĉiuj temoj kun komencantaj geesperantistoj.

Ukrainio

Viktoria SAVĈENKO, P.K. No. 50, SU-245110 SHOSTKA-7, Sumska obl. 18-jara studentino, ŝatas vojaĝi, kolektas fontoplumojn, bildkartojn, kalendaretojn.

Juri KORSUN, SU-245110 SHOSTKA-7, P. Box 7, Sumska obl. Kolektanto, volas interŝanĝi poŝtmarkojn, precipe interesiĝas pri poŝtmarkoj pri faŭno, muziko, futbalo, medicino, fervojo, arto, Esperanto.

[A visit to Fantasyland.]

The grand opening of Euro Disneyland—scheduled for next year—has not been without controversy. The latest struggle between Disney and French officials involves the sensitive issue of language.

French authorities want all signs in Europe's largest amusement park, 20 miles east of Paris, to be in French with English translations. But Disney execs say such names as "Frontierland," "Adventureland" and a few others represent Disney trademarks that can't be tampered with. They rest their case on the terms of a bilateral contract which states: "It is agreed that the English names of famous attractions will not necessitate translations."

[Reported by Lloyd Shearer in Parade Magazine, May 5, 1991.]

[Yet another Anglo-French dispute...]

The Supreme Court ruled unanimously on April 17, 1991, that the treaty covering airline liability on international flights does not permit passengers to recover damages for mental anguish or other purely psychic injuries.

The decision in the case, Eastern Airlines vs. Floyd, 89-1958, ended years of confusion in state and lower federal courts over how to interpret the 1929 treaty, the official version of which is in French. The United States ratified the Warsaw Convention in 1934, using an English-language version that has no official standing.

The dispute in U.S. courts has centered on one ambiguous term, "lesion corporelle," in the official French text of the treaty. The unofficial English translation, which was before the Senate in 1934, renders this phrase as "bodily injury."

The legal question has been whether a psychic injury unaccompanied by physical harm comes within the meaning of a "lesion corporelle."

[Reported in the New York Times, Apr. 18, 1991; passed on by Cathy Schulze.]

[As she is spoke elsewhere...]

In an Austrian hotel catering to skiers: *Not to perambulate the corridors in the hours of repose in the boots of ascension.*

Outside a Hong Kong tailor shop: *Ladies may have a fit upstairs.*

In an East African newspaper: *A new swimming pool is rapidly taking shape since the contractors have thrown in the bulk of their workers.*

In the office of a Roman doctor: *Specialist in women and other diseases.*

On the menu of a Swiss restaurant: *Our wines leave you nothing to hope for.*

On the wall of a restaurant in Acapulco: *Tourists is worrying about quality of our waters. Is not to worry. Our headwaiter passes all our waters.*

[All but the last provided by Shirlie Burrison to La Orient-Ekspreso, May 1991; the last appeared in Readers' Digest several years ago.]

[...and at home.]

On the wall menu of a Chinese hofbrau across the street from the ELNA C.O.: *Special today, groned beef.*

On the bathroom door of another hofbrau in Berkeley, California: *Toilet is for use of our only customer.*

[“Thou shalt not speak in any foreign languages...”]

Two employess of Spun Steak Co., a South San Francisco meat processing plant, filed a complaint yesterday with the U.S. Equal Employment Opportunity Commission charging that the firm ordered workers to speak only English.

According to the commission's guidelines, companies can demand that English be spoken only if there is a legitimate business reason for the requirement, such as the need to serve English-speaking customers or to communicate in a hazardous work environment.

Otherwise, said attorney Christopher Hofc of the Legal Aid Society of San Francisco, which is working with the American Civil Liberties Union to represent the workers, the demand constitutes discrimination on the basis of national origin.

Civil rights attorneys say that many employers are enacting English-only rules as a reaction to a growing number of immigrants in the workforce. In a trial now under way in U.S. District Court in Los Angeles, the Equal Employment Opportunity Commission is suing a Pomona medical center for banning the use of Tagalog, which is spoken by Filipinos.

Both women who filed the complaint in San Francisco yesterday pack frozen meat products into boxes. They have worked at Spun Steak for many years and say they have always spoken Spanish on the job.

[San Francisco Chronicle, May 7, 1991; sent by Cathy Schulze.]

Local Contacts

* = Issues a regular or occasional bulletin or newsletter. + = Participates in information-requestor exchange program with ELNA.]

- Alaska: E-o-Societo de Alaska, P.O. Box 240557, Douglas, AK 99824, tel. (907) 364-3309
- +Arizona: Wm. Shanks, E-o Soc. of AZ, 1345 W. Escarpa, Mesa, AZ 85201
- *+California: E-o Assn. of Los Angeles, 1112-7th St. #811, Santa Monica, CA 90403
- *+California: E-o-Klubo de San Diego, Box 288012., San Diego, CA 92128-0991, (619) 528-0880
- +California: Inland Empire E-o Group, 22797 Barton Rd. #117, Grand Terrace, CA 92324, (714) 689-5576 or (619) 949-1958
- +California: Orange Co. E-o Assn., Box 1538, Garden Grove, CA 92642
- *California: E-o Soc. of Ventura County, 5968 Joshua Trail, Camarillo, CA 93012-4478, tel. (805) 484-9122
- +California: Santa Barbara E-o Soc., 5140 San Lorenzo Dr., Santa Barbara, CA 93111
- *+California: San Francisco E-o Regional Organization, 410 Darrell Rd., Hillsborough, CA 94010, (415) 342-1796
- *+California: Ligo de Orient-Golfaj E-istoj, Box 324, Berkeley, CA 94701-0324, (415) 770-1452
- *+California: E-o-Societo de Sacramento, P.O. Box 60860 Mathews, Sacramento, CA 95860
- Colorado: Western Colorado Esperanto Center, c/o Martha Evans, 342 Hill Ave, Grand Junction, CO 81501, tel. (303) 242-0650
- *+District of Columbia: Washington E-o Soc., 4406 - 35th St. NW, Washington, DC 20008, (202) 363-6197
- +Idaho: David Baron, Box 37, Eagle, ID 83616
- +Illinois: Chicago E-o Soc., 5048 N. Marine Dr. #D-6, Chicago, IL 60640, tel. (312) 271-8673
- *+Indiana: E-o-Klubo de Indiana, p/a William Rieske, 1109 E. First St., Greenfield, IN 46140, (317) 462-1504
- +Maryland: Baltimore E-o Club, T. Goodman, 3218 Shelburne Rd., Baltimore, MD 21208
- *+Michigan: E-o Soc. of Michigan, PO Box 3011, Southfield, MI 48037, (313) 646-2965
- *+Michigan: Soc. of E-o Language Friends, c/o James F. Hillaker, 6191 Finch Lane, Flint, MI 48506, (313) 736-7652
- +Michigan: E-o Club of Kalamazoo, 224 Rose Pl., Kalamazoo, MI 49001
- Michigan: Cereal City Esperanto Friends, p/a Michael Larkin, 3904 Beadle Lake Dr., Battle Creek, MI 49017
- +Minnesota: Twin Cities Esperanto Club, 1422 Como Ave., St. Paul, MN 55108
- *+Missouri: E-o-Asocio de Sankta-Luiso, P.O. Box 69144, St. Louis, MO 63169-0144
- +Montana: Montana E-o Soc., 330 Lindley Pl., Bozeman, MT 59715
- *+Nebraska: Nebraska Internacia-lingva Asocio, R.F.D. 1 Box 29, Wilber, NE 68465, (402) 821-2027
- *+Nevada: Nevada Inform-Centro pri E-o, POB 50113, Reno, NV 89513, (702)746-0204
- *+New York: E-o Society of New York, 455 E. 14th St. #3C, New York, NY 10009, (212) 477-6516
- New York: UN Office of UEA, 777 United Nations Plaza, New York, NY 10017, (212) 687-7041
- +North Carolina: E-o Society of the Triangle, 5400 Belsay Drive, Raleigh, NC 27612, tel. (919) 781-0553
- +Ohio: E-o Assn. of Ohio, 1144 Kingsdale Terr., Columbus, OH 43220
- *+Oregon: Portland E-o Soc., 11905 SW Settler Way, Beaverton, OR 97005
- +Pennsylvania: E-o Society of Philadelphia, 26 E. Rounfont Rd., Philadelphia, PA 19119, (215) 248-0493
- Puerto Rico: E-o Society of Puerto Rico, Dr. Tomas Sarramia, Box 22916 U. of Puerto Rico, San Juan, PR 00931
- Texas: E-o Study Group, P.O. Box 1446, Houston, TX 77251-1446, tel. (713) 522-7499, (713) 666-7509
- +Texas: Rio Grande Valley E-istaro, Prenda Cook, Box 7167, Harlingen, TX 78550, (512) 423-3056
- +Utah: E-o Club, Box 21346, Salt Lake City, UT 84121
- +Washington: Seattle E-o Soc., 6002 NE 61st St., Seattle, WA 98115
- Wisconsin: E-o Society of Wisconsin, 1958 N. 38th St., Milwaukee, WI 53208
- *Regional (Rocky Mountain States): Intermountain E-o Group (AZ, CO, ID, MT, NM, UT, WY), p/a Charles Tustin, P.O. Box 112, Coram, MT 59913
- *+Regional (Tidewater): E-o Society of the Carolinas and Virginia, Route 5 Box 303, Boone, NC 28607, (704) 264-2297
- *+Regional (New England): E-o Soc. of New England, P.O. Box 655, Concord, MA 01742, (508) 264-4349
- Special Interest: E-o-Language Toastmasters Club, P.O. Box 60860, Sacramento, CA 95860, (916) 485-3116
- *Special Interest: American Association of Teachers of Esperanto, 5140 San Lorenzo Dr., Santa Barbara, CA 93111-2521, (805) 967-5241
- *Special Interest: Ligo de Sameksamaj Gee-istoj, 2336 Market Suite 127, San Francisco, CA 94114, tel. (415) 621-6082

TRAVEL 1991

San Francisco State University
22nd Annual 3-week Esperanto seminars
1—19 July

Midwest Esperanto Classes
Kalamazoo MI
8—13 July

ELNA CONVENTION
Raleigh-Durham, North Carolina
19—25 July

This year's convention will be different: the days will be filled with numerous optional programs to keep everyone busy and interested. The excursions will all be held on

Tuesday and Wednesday. The local excursion will include tours of IBM's U.S. manufacturing site for personal computers in the Research Triangle Park, the Duke family homestead in Durham, and Chapel Hill's Franklin Street. The overnight coastal excursion will take participants to Wilmington, the state's principal seaport for 250 years and one of the most beautiful cities on the east coast. There's still time to sign up, and housing and meals are very inexpensive this year. If you've misplaced your aliĝilo, call the ELNA office or Esperanto Vojaĝ-Servo right away!

UNIVERSALA KONGRESO DE UEA
Bergen, Norway
27 July - 3 August

Bergen is a beautiful international seaport, and makes an excellent background for our Esperanto convention. Those who are lucky enough to attend will enjoy it a great deal. It is very late, however, to sign up. If you have not yet done so and do plan to attend, call for information and applications immediately.

Our special POST-KONGRESA EKSKURSO cruise to the top of the world in the "mail boat" up the coast of Norway is all but sold out. Only if there are cancellations will there be any space available now.

THE ESPERANTO VIDEO-TAPE
ABOUT BERGEN IS STILL
AVAILABLE FOR LOCAL CLUB AND
CLASS USE. CALL NOW
TO RESERVE IT.

ESPERANTO WORKSHOP
University of Hartford, CT
12—17 August

—under the guidance of present and past presidents of UEA!—

EGI KONGRESO OKAZOS
EN FLAVSTONA PARKO
6—8 September

The Esperanto Group Inter-montara (EGI) has opted for an unusual scenic as well as Esperanto program. Esperantists from outside the area, including the Ĉefdelegito and his wife, are flying into Jackson Hole on the 6th of September, but staying on in Yellowstone National Park an extra night after the convention and spending two nights in the Grand Teton mountains before flying home. It's probable that other Esperantists might enjoy this venture into a loonnnggg weekend. Most cabins in the National Park are already reserved this weekend, but the local convention committee holds a few spaces for those who still want to go. Contact: Richard Ranc, Box 3172, Lake Station WY 82190.

ESPERANTO VOJAĜ-SERVO
6104 La Salle Ave.
Oakland, CA 94611
(415) 339-2001
10am-6pm M-F

USE YOUR ESPERANTO TRAVEL
SERVICE FOR ALL YOUR
ESPERANTO TRAVELS!

President: Angela Harlow (1993), P.O. Box 551, Pinole, CA 94564, tel. (415) 222-0187
 Vice President: Dr. Grant Goodall (1993)
 Secretary: Virginia Stewart (1992)
 Treasurer: John B. Massey (1991)
 Other Board Members: Ellen Eddy (1991), Nels M. Nelson (1991), William H. Schulze (1991), Prenda Cook (1992), Frank Helmuth (1992), Dr. Jonathan Pool (1992), Dr. E. James Lieberman (1993), Sherry Wells (1993), David Wolff (1993)
 Commissioners: Jim Deer (Tape Service), Joan Gildemeister (Legislative Affairs), Lucy Harmon (Travel Affairs), William R. Harmon (Central Office), Dorothy Holland-Kaupp (Correspondence Courses), R. Kent Jones (Science & Technology), Dr. Julius Manson (United Nations), John B. Massey (Wills and Gifting), John B. Massey, William H. Schulze and Sidney V. Steinberg (Kapitala Fondusa Komitato), John Mathews (Service Clubs), Catherine Schulze (Postal Course), Ellie Stein (Women's Affairs)
 Director, Central Office: Mike Donohoo
 Vice-Director, Central Office: Ionel Onet

ELNA Archivist: Hal Dreyer

Any member wishing to assist in the work of any of the above named commissions or committees should communicate with the member(s) shown.

ELNA Dues for 1991

Regular	\$25
Family	\$37.50
Youth (under 26)	\$12.50
65 year or above	\$15
Sustaining	\$50
Life	\$500

ELNA is a non-profit organization functioning under IRS paragraph 501(c)3. Donations are tax-deductible.

A separate supporting category, "Friend of Esperanto," has been established. A Friend of Esperanto pays \$7.50 per year.

UEA dues 1991

Member-Guidebook only (MG)	\$ 7.00
Member-Yearbook only (MJ)	\$16.00
Member-Subscriber (MA)	\$39.00
Societo Zamenhof (additional)	\$78.00
Subscription only to Esperanto	\$23.00
Subscription only to Kontakto	\$12.00
Life Membership in UEA	\$975.00

Send payments for UEA memberships or subscriptions to ELNA, Box 1129, El Cerrito, CA 94530. Make all checks payable to ELNA.

MOVING? DON'T LEAVE ESPERANTO BEHIND! If you have moved recently or are planning to move in the near future, don't forget to send a change-of-address card to the ELNA Central Office, Box 1129, El Cerrito CA 94530. This will assure your continued receipt of the Newsletter and other information. If you don't have a stamp handy, give the CO a call at (415) 653-0998. Thanks!

DEADLINE FOR MATERIAL FOR ISSUE 1991(6) of Esperanto U.S.A. is September 25, 1991

ELNA Newsletter
Volume 27, No. 4
ISSN 1056-0297
Esperanto League for North America, Inc.
P.O. Box 1129, El Cerrito, CA 94530
Telephone: (415) 653-0998
Editor: Don Harlow